

8/2015

Kahdella puolella pyhien päivä

Pyhien yhteys ulottuu
hautausmaan aidan kummallekin
puolelle. Kaste liittää sukupolvien
ketjuun. Pyhäinpäivä on yhteyttä
rajoista välittämättä.

Pyhäinpäivänä kirkoissa luetaan
Jeesuksen vuorisaarnan kuvausta
ihmisistä, jotka ovat autuaita, siis
onnellisia.

...Autuaita ne, jotka toisia
armahtavat:

heidät armahdetaan.

Autuaita puhdassydämiset:

he saavat nähdä Jumalan.

Autuaita rauhantekijät:

he saavat Jumalan lapsen
nimen...

Pyhäinpäivä 31. lokakuuta.

23.10.2015

Syksyn puhetta

Olemme saaneet elää monta viikkoa kaunistaa ja kirkasta syksyä. Monia meistä syksy puhuttelee vähintään yhtä vahvasti kuin kevät. Syksyyn kuuluvat värikkäät puut ja monesti kuulaat ilmat. Tänä syksynä saimme katsella myös revontulia. Syksy on tunnelmallista aikaa. Monen tunteisiin syksy tuo myös alakuloa. Lisääntyvä pimeys ei ainoastaan vaikeuta liikkumista, vaan saa myös ajattelemaan elämän katoamista. Luonnosta häviää pikkujoulukukko. Monet kasvit siirtyvät talvipöönä kuten osa eläinkuntaakin.

Toisilla taas luonnon hiljaisuus hiljentää ja rauhoittaa myös mielen. On hienoa, että saamme elää vahvojen vuodenaikojen maassa. Vuodenajat jotenkin ravitsevat elämän eri osa-alueita. Kirkkovuosi ravitsee meitä nostaten esiin vuodenaikojen tapaamisen eri vaiheita.

Syksyyn kuuluu pyhäinpäivä erilaisine tapoineen. Vaikka kuolema on esillä ja käymme läheisten haudoilla, pyhäinpäivään sisältyy myös jälleennäkemisen toivo.

Kirkkovuosi johdattaa elämässä eteenpäin erilaisissa elämäntilanteissa. Siihenkin tilanteeseen, missä itse kukin elää, annetaan toivo. Jumala toimii maailman elämän edestä edelleen. Pyhäinpäivänkin saamme aidosti surra yhdessä toinen toistamme tukien.

Tervetuloa pyhäinpäivän tilaisuuksiin!

Kari Erkkola
päätoimittaja
kari.erkkola@evli.fi

"Kyllä minua nyt vähän pelottaa"

Sinuakin? Tällä hetkellä meistä jokaista taitaa pelottaa.

Pelon syyt ovat erilaisia, monenlaisia, jopa vaikeasti hahmotettavia.

Juuri nyt minua pelottaa, että maailma muuttuu mustavalkoiseksi, harmaan sävyt katoavat. Olet joko meidän puolella tai meitä vastaan – ajattelu pakottaa valitsemaan puolen. Tai meidät tungetaan jommallekummalle puolelle, kysymättä meiltä mitään.

Halu kuunnella ja ymmärtää toisinaajatelevaa on kadonnut tai se ei ole edes suotavaa. Yksilöt katoavat ja se pelottaa. Katoanko minäkin?

Lukiessani uskonpuhdistuksen muistopäivän Raamatun tekstejä, löysin objeet. Pelko poistui, tilalle tuli rauha. Ei minun tarvitse pelätä että katoaisin. Minulle on annettu taisteluväline, jonka suojassa selviydyn.

Se on meille kaikille tarjolla Efesolaiskirjeen luvussa 6, jakeissa 10 – 18:

"Vahvistukaa Herrassa, ottakaa voimaksenne hänen väkevyytensä.

Pukekaa yllenne Jumalan taisteluväline, jotta voisitte pitää puolianne Paholaisen juonia vastaan.

Emmehän me taistelee ihmisiä vastaan vaan henkivaltoja ja voimia vastaan, tämän pimeyden maailman hallitsijoita ja avaruuden pahoja henkiä vastaan.

Ottakaa siis yllenne Jumalan taisteluväline, niin että kykenette pahan päivän tullen tekemään vastarintaa ja selviytymään taistelusta pystyssä pysyen.

Seiskää lujina! Kiinnittäkää vyökseenne totuus, puheutukaa vanhurskautta haarniskaan ja sitokaa jalki-

Markus Mattila

Pelko poistui,
tilalle tuli rauha.

Seuraa kirkkovuotta

25.10. kirkkovuoden aiheena Uskon perustus. Uskonpuhdistuksen muistopäivä

31.10. Pyhien yhteys. Pyhäinpäivä.

1.11. Antakaa toisillenne anteeksi. 23. sunnuntai helluntaista.

8.11. Kahden valtakunnan kansalaisena. 24. sunnuntai helluntaista.

15.11. Valvokaa! Valvomisen sunnuntai.

22.11. Kristus, kaikkeuden Herra. Tuomiosunnuntai. Kirkkovuosi päättyy.

SATU KATILA
PERHEDIKONI
PORIN TELJÄN SEURAKUNTA

Keidashetkiä

Lokakuuisena aamuna katson ulos. Eilen työpäivä oli venynyt pitkäksi ja auto jäänyt peittämättä. Huomasin, että mieheni kävelen työpaikalle kuin ensin raaputan auton lasit puhtaiksi ja istun sitten kylmään autoon.

Kävellessäni hengitin kylmänkirpeää syysilmaa, kuuntelin lintujen ääniä ja katselin, kuinka lehdet hiljaa leijailivat maahan. Sain olla tuokion irti arjesta. Se hetki toi iloa ja voimia koko päiväksi.

Viime viikot ovat olleet monelle työssäkäyville kiireistä aikaa. Pakolaisen vastaanottokeskuksissa ja hätäkeskuksissa on yritetty saada asioita nopeasti kuntoon. Monilla pa-

kolaisillahan on pitkä ja monivaiheinen matka Suomeen. Nyt he joutuvat miettimään, miten päästä kiinni elämään täällä.

Toisten ihmisten elämä voi taas olla liiankin tyhjää. Työpaikan tai terveyden menetys merkitsee usein liian pitkää hyppäyskiireestä toimitettomuuteen. Puolison tai muun läheisen kuolema vie monelta elämänhalun.

Molemmissa tapauksissa ihminen kaipaa keidashetkiä, joina saa unohtaa tavallisen arjen. Yksi saa lohtua luonnosta, toiselle pyhäinpäivän haudalle sytytetty kynttilät antavat ilon. Ilo voi olla leipominen, kutominen tai vaikka auton rassailukin.

neiksenne alttius julistaa rauhan evankeliumia.

Ottakaa kaikessa suojaksenne uskon kilpi, jolla voitte sammuttaa pahan palavat nuolet. Ottakaa myös pelastuksen kypärä, ottakaa Hengen miekka, Jumalan sana.

Tehkää tämä kaikki rukoillen ja anoen. Rukoilkaa joka hetki Hengen antamin voimin."

Raiho Salmijärvi

Tärkeintä on löytää se keidas, jossa juuri sinä koet hyvät hetkesi.

PIRJOTIIRA
MERI-PORIN PAPI

Porin Kirkkosanomat

Julkaisija: Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä. **Päätoimittaja:** Kari Erkkola. **Toimitussihteeri:** Maija-Leena Seppälä. **Toimitusneuvosto:** Porin seurakuntien viestinnän neuvottelukunta. **Osoite:** Hallituskatu 9 b, 28100 Pori. **Puhelin:** 0400 309 815 **Internet:** porievli.fi. **Sähköposti:** tiedotus@porievli.fi. **Kustantaja:** Kotimaa Oy, PL 279, 00181 Helsinki. **Jakelu:** Itellä posti oy. Jakeluhuomautukset Itellalle. **Ilmoitusmyynti:** Pirjo Teva, p. 040 680 4057 **Yksitystilaus:** 10 euroa vuosikerta. **Seuraava numero ilmestyy 20.11.2015**

Maija-Leena Seppälä

Hätämajoituksen kesto ei voi tietää, siksi tekemistä tarvitaan. Lasten piirroksista syntyi näyttely.

Odotusta Junnilassa

Junnilan leirikeseuksen hätämajoituksessa on lapsia enemmän kuin aikuisia.

Porin seurakunnat otti vastaan nopealla aikataululla turvapaikanhakijoita syyskuun loppupuolella. Pyyntö saatiin Suomen Punaiselta Ristiltä torstaina 24. syyskuuta.

Maanantaina 28. syyskuuta kello kolme aamuyöllä oli seurakuntien työntekijöitä ja vapaaehtoisia vastaanottamassa ja majoittamassa Tornion lähetetty turvapaikanhakijat Junnilan leirikeseukseen. Jo saman päivän iltana vetovastuu Junnilan hätämajoituksesta siirtyi Suomen Punaiselle Ristille, joka toimii maahanmuuttoviraston pyynnöstä.

Vaikka toimijana on SPR, on Porin seurakunnasta työntekijöitä ja vapaaehtoisia edelleen paikalla. Meri-Porin seurakunta koordinoi, mutta vastuuta kantavat kaikki Porin evl. seurakunnat. Majoittamisessa toimitaan yhteistyössä eri viranomaisien kanssa. Valtio maksaa vastaanoton kustannukset ja vastaa turvapaikkahakemusten käsittelystä.

Elekieli yhdistää

Hätämajoituksessa voi vain odottaa. Junnilan leirikeseuksessa odottaa turvapaikkahakemuskensa käsittelyä 54 henkilöä, joista yli puolet on lapsia.

Päärakennuksen eteistilaan pöydille on laitettu vaatteita, ikkunavierille kenkiä ja naulakoon takkeja. Lahjoitustavarasta voi tarvitsella valita. Aulassa myös leikitään. Legopalikat lattialla on tuttu näky missä tahansa lapsiperheessä.

Naisten isot huivit ovat haluttuja, tietää Saara Hakkiluoto-Kartio. Hän on Meri-Porin seurakunnan lapsityönohjaaja ja nyt myös seurakunnan puolesta Junnilan hätämajoituksen yhteyshenkilö. Hänelle tehtävä lankesi kuin luonnostaan, sillä Hakkiluoto-Kartio on työskennellyt myös turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksessa.

Maahanmuuttajatyö on minulle tuttua pitkältä ajalta. Punkalaitumen vastaanottokeskuksessa olin harjoittelijana 1990-luvulla. SPR:n väliaikaisessa vastaanottokeskuksessa työskentelin vuonna 2009. Nyt organisoin turvapaikanhakijoiden majoittamista Junnilaan. Ihmisten saapuminen aamuyön tunteina muutama viikko sitten oli koko toimintaryhmälle ikimuistettavaa.

Hänen mielestään maahanmuuttajatyössä pärjätään, kun on molemmipuolinen halu ymmärtää. Tunne on tärkeämpää kuin tieto. Ja hymy toimii kaikilla kielillä.

Ihmiset ovat samanlaisia kaikkialla. Tunnetasolla ilman yhteistä kieltäkin pystyy kertomaan, että olet tervetullut, olet turvassa.

Maija-Leena Seppälä

Maija Vahtera, Sari Pirhonen, Saara Hakkiluoto-Kartio ja Eija Kymäläinen Junnilan terassilla. Pyykkipäivä on aina jollakin, kun hätämajoituksessa on lapsiperheitä.

Sirkustemppeja ei tarvita

Maija Vahtera oli muutama viikko sitten vastaanottamassa yöllä saapunutta turvapaikanhakijoiden bussia ja on siitä saakka käynyt vapaaehtoistyöntekijänä opastamassa ja neuvomassa, leikkimässä ja siivoamassa.

Ohjeistetaan normaaleja arjen taitoja, miten Suomessa toimitaan, miten laitteet toimivat, hän kertoo. Lapset ovat innokkaita tietämään suomen sanoja: auto, nukke, maito... Lasten kanssa ei ole kieliongelmia. Vahtera kertoo pari esimerkkiä.

Poika tuli metsästä pitkän kepin kanssa. Ensin sanoin lujasti "ei", sitten otin kepin ja katkoin se palasiksi. Viesti meni perille. Pitkän hyppynarun kanssa leikin innokkaan pikkupojan kanssa. Hän juoksi narun päähän, minä kerin narun ja halasin häntä. Ja sama aina vain uudestaan.

Vapaaehtoisia niin lasten kuin aikuistenkin kanssa toimimiseen tarvittaisiin lisää. Vapaaehtoiset toimivat muutaman tunnin vuoroissa kello 9-13, 13-16 ja 16-21.

Vapaaehtoisena pitää olla aikuinen ihminen. Ja tulla oikeasti vapaaehtoisena. Mitään sirkustemppeja ei tarvita, riittää että tulee ja on halua ymmärtää. Työntekijöitä on vähän, ilman vapaaehtoisia ei pärjätä, korostaa Maija Vahtera.

Välikaista, siksi rankkaa

Ruokailut rytmittävät päivän Junnilassa. Muu ohjelma on oman aktiivisuuden ja vapaaehtoisten kehittämisen toiminnan varassa. Omaan kokkaukseen ei leirikeseuksessa ole mahdollisuuksia, mutta esimerkiksi pyykkienä jokainen voi hoitaa itse. Polkupyöräkin on saatavilla jokaisena, joten hiukan pitemmällekin pääsee tutustumaan.

Niin lapset kuin aikuisetkin tarvitsivat tekemistä. Perinteisesti miehet ovat olleet töissä ja naiset hoitaneet kodin. Nyt ke-

nelläkään ei ole sitä ominta tekemistä. Epävarmuus omasta tulevaisuudesta, kun ei tiedä, miten asiat etenevät, onhan se rankkaa, mieltii Saara Hakkiluoto-Kartio.

Odottelua tämä on. Turhauttavaakin, jatkaa Maija Vahtera.

Paikalle tulleet Teljän seurakunnan työntekijät Eija Kymäläinen ja Sari Pirhonen leivittävät suojapaperin lattialle ja jakavat lapsille vesivärit ja paperit. He ovat toista kertaa järjestämässä toimintaa lapsille. Ensimmäisellä kerralla tutustuttiin, piirrehtiin ja opeteltiin nimii.

Äänensävyt ja katseet riittävät yhteiseksi kieleksi. Lapset ovat lapsia kaikkialla, tuumaa Sari Pirhonen.

Lapset maalaavat antamuksella, syntyy värikollaseja, sateenkaari, palmuja, maisemia. Maalauksista ripustetaan näyttely leirikeseuksen seinälle. Kuvissa on monta suomelippua.

MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ

Porissa ainoat turvapaikanhakijat ovat toistaiseksi Reposaaressa Junnilassa, jossa on hätämajoitusyksikkö. Liinaharjaan on tulossa vastaanottokeskus.

SPR vastaa Junnilan majoitusyksiköstä. Meri-Porin seurakunta on mukana vapaaehtoistyössä ja koordinoi sitä Porin seurakuntien osalta.

Haluatko vapaaehtoistyöhön Junnilaan? Päivystysvuoroista lisätietoja ja ilmoittautuminen SPR/Junnila, p. 040 170 5589. Muusta toiminnasta saara.hakkiluoto-kartio@evli.fi, p. 044 730 9654.

Tavaralahjoituksista tiedustelut kristiina.isokorpi@evli.fi, p. 040 030 9738.

Porin kirkollisveroprosentti 1,5

Porin seurakuntien yhteinen kirkkovaltuusto päätti pitää veroprosentin ennallaan eli 1,5:nä vuonna 2016. Myös jatkossa halutaan selvityä tuloveroprosenttia nostamatta, vaikka talouden liikkumavara on kaventunut.

Pitkän ajan alustavassa taloussuunnitelmassa lähtökohdasta on tuloveroprosentin pitäminen ennallaan.

Tammiksesäkuussa 2015 kertynyt verotuloja noin 204 000 euroa vähemmän kuin viime vuoden alkupuoliskolla. Budjettiin on kirjattu tälle vuodelle 16,7 miljoonan euron verotuloarvio.

Ehdokasasettelu kirkon eduskuntaan

Kirkolliskokouksen edustajien ja hiippakuntavaltuuston jäsenten vaalit toukokuusta 2016 alkaen nelivuotiskaudelle toimitetaan tiistaina 9.2.2016. Kirkolliskokouksen valitaan arkkihiippakunnasta kahdeksan maallikkoeuodustajaa ja neljä pappiseuodustajaa. Hiippakuntavaltuustoon valitaan 14 maallikkoeuodustajaa ja seitsemän pappiseuodustajaa.

Kirkolliskokous on kirkon ylin päättävä elin, kirkon "eduskunta". Kirkolliskokous päättää keskeisistä linjauksista, jotka koskevat oppia ja kirkon työtä. Hiippakunnittain valittu noin sadan hengen joukko kokoontuu viikon kestäviin istuntoihin Turussa kahdesti vuodessa, toukokuussa ja marraskuussa.

Kirkolliskokouksen nelivuotiskausi päättyy marraskuun alussa pidettävään kokoukseen. Ehdokkaita etsitään parhaillaan, ja ehdokasasettelu päättyy 15. marraskuuta. Vaalit ovat helmikuussa 2016.

Seurakuntavaaleilla valitut seurakuntien luottamushenkilöt valitsevat tulevan kirkolliskokouksen maallikkoeuodustajat. Turun arkkihiippakunnasta maallikkoeuodustajiksi valitaan kahdeksan henkilöä. Kirkolliskokouksen pappiseuodustajien valitsevat papit. Porista kirkolliskokouksessa istuvat tällä hetkellä toimittajat Marjaana Perttula ja maakuntajohtaja Pertti Rajala.

Samaan aikaan valitaan myös hiippakuntavaltuusto. Lisätietoja ja ohjeita valitsijajärjestyksille löytyy Turun arkkihiippakunnan verkkosivulta.

Päiväkerhojuhliin osallistui 400 henkeä

Porin seurakuntien varhaiskasvatus vietti 60-vuotisjuhlaa mikkelinpäivänä 4. lokakuuta. Perhetapahtumaan Porin seurakuntakeskuksen kokoonnuti noin 400 lasta ja aikuista. Juhlaväki valitsi lähes koko talon, toimintapisteissä pääsi muun muassa enkelituoliin, hoitajaksi nalleasiraalaan, peuhupaikalle ja syömään monen lempiruokaa, makaronilaatikkoa.

Lavissa päiväkerhotyön 65-vuotisjuhlaa vietetään sunnuntaina 1. marraskuuta. Klo 10 perhemessun jälkeen nautitaan ohjelmaa. Lavian kirjaston näyttelyssä voi tutustua päiväkerhotyön vaiheisiin.

Tapani Mäkelä

Juhlaan kuljettiin enkeliportista.

Jouluvaellus tulossa

Suosittu Kuningas tulee -jouluvaellus toteutetaan tänäkin vuonna. Yleisönäytökset ovat lauantaina 22. ja 29. marraskuuta, viikolla on pääasiassa koululaisnäytöksiä. Paikkana on Porin seurakuntakeskus, Itäpuisto 14.

Jouluvaelluksella kuljetaan opastetusti viiden tapahtumapaikan kautta Vanhan testamentin ajoista seimen äärelle. Esiintyjänä on sekä seurakuntien työntekijöitä että vapaaehtoisia.

Avoimuudesta etua

Valtakadulta löytyvä Porin Hyvis on tärkeä paikka **Annalle**.
— Hyviksen toiminta on kehittynyt. Monta vuotta sitten kävin täällä tutustumassa ensimmäisen kerran, mutta silloin ei oikein napannut. Nyt olen löytänyt talosta tekemistä lähes joka päivälle.

Maanantaisin Annalla on erityinen syy lähteä liikkeelle. Silloin Hyviksellä kokoontuu kaksisuuntaisten vertaistukiryhmä, jonka vetäjänä Anna on toimii. Vertaistukiryhmän ohjaamisesta hänellä on parin vuoden kokemus, ensin toisen parina, mistä sai hyvää kokemusta. Nyt hän puolestaan iloitsee, että hänelle on löytynyt vetäjäpari. Parista on sekini etu, että jaksaa itskin paremmin ryhmänvetäjän tehtävässä.

— Pitää huolehtia, ettei kuluta itseään loppuun.

Vertaistukiryhmässä on kuulumisten vaihtoa, välillä sovitaan jokin erityinen teema, josta keskustellaan. Ryhmässä saa ilmaista vapaasti tunteuksiaan. Ohjaajakin saa puhua omia asioitaan, koska ei olla terapia-ryhmässä.

— Ilman vertaistukea olisi vaikea elää. Uskon, että vertaistukiryhmästä on tukea jokaiselle. Samankaltaisessa elämäntilanteessa olevat ymmärtävät toisiaan.

Yleensäkin hän ei ole kokenut ongelmaksi kertoa sairaudestaan, avoimuudesta on voittopuolisesti hyötynyt.

Mukavien asioiden pitkä lista

Annan arkea rytmittävät Hyviksen ohjelmatarjonta, ystävien tapaamiset, tiistain pyykkipäivä ja viikonvaihteet perheen kanssa. Arkielämän mukavia asioita on helppo luetella.

— Ystävät, perhe, herkuttelu, uiminen ja varsinkin vesizumba. Kerran kuussa on likkojen ilta, jolloin ollaan ystävän luona koolla. Lisäksi eläimet, saunominen, Hyviksellä käyminen, ryhmien vetäminen.

Vaikeiden asioiden löytäminen ei olekaan yhtä mutkatonta.

— Hankalaa on ainakin vuorokausirytmii. Voisin opetella heräämään ja nousemaan sängystä aikaisemmin.

Sitten Anna taas miettii.

— Vaikea asia on herkkyyks, jos herkkyyks hankalaksi asiaksi laskeaan. Jos joku sanoo pahasti, kääntelen sitä mielestäni edestakaisin. Mielipahan syövereihin voi joutua niin, että asian pois pyyhkimiseksi pitää tarttua puhelimineen. Puhumisen auttaa yleensä aina.

— Ja onko ongelma, jos luottaa ihmisiin? Luotan ehkä liikaa, hän pohtii.

Sairaudesta voi kysyä

Mielenterveyden ongelmat ovat nousseet Suomessa 2000-luvulla suurimmaksi työkyvyttömyyttä aiheuttavaksi sairausryhmäksi. Annan mielestä saa olla utelias ja kysellä, mitä tällainen sairaus tarkoittaa. Ihminen mieli voi sairastua yhtä lailla kuin vaikkapa sydän.

— Avoimuus on hyvä asia, silloin ei mielenterveyden sairaus jää mörköksi. Ihmiset ottavat minut ihan hyvin. Ja jos eivät ota, niin eivät ole ystäviä.

Hän sanoo toivovansa elämältä tavallisia, normaaleja asioita. Etä voisi olla joskus vielä töissä, esimerkiksi pari päivää viikossa. Ja että voisi vielä opiskella ammatin. Toistaiseksi kuitenkin osatyökykyisille pystytään tarjoamaan työmahdollisuuksia rajallisesti.

— Pari päivää viikossa jaksaisin hyvin olla työssä. Enkä välttämättä hae vaikeaa työtä, Anna pohtii.

Työpaikkaakin tärkeämmät toiveet liittyvät perheeseen.

— Haluaisin perheen, kumppanin ainakin, se olisi tärkeää. Vaikka olen kyllä viihtynyt yksinkin, olen ollut tällä tavalla tyytyväinen. Mielitukseen mukaan "mitä ei ole, sitä ei osaa kaivatakaan". Ja sitä toivon, että saisin pitää isäni pitkään.

Anna käy parhaillaan kokemus-asiatuntijakursseja. Sen jälkeen hän on käyttävissä esimerkiksi oppilaitoksissa ja asiantuntijaryhmissä kerromassa sairaudestaan. Siten voi antaa käyttäjien äänen, kun mielenterveyspotilaiden ja -kuntoutujien asioita järjestetään. Myös vertaistukiryhmässä voi kurssin oppeja hyödyntää.

Haastattelussa Annan nimi muutettu.

MAJJA-LEENA SEPPÄLÄ

Hyvän mielen talo eli Hyvis

Porin Hyvis, Valtakatu 9.

Toiminnan esittely joka tiistai klo 13. Tervetuloa ilman ennakkovarausta.

- **Virkistysryhmiä** palloilu, vesi-jump, uinti, kävely, kuntopiiri, rentoutus, maantieto, tietovisa. Myös retkiä, mm. teatteri-, luonto- ja kaupunkiretket, risteilyt.
- **Keskusteluryhmiä** mm. mieli maasta, kaksisuuntaisten vertaistukiryhmä.
- **Työtoiminta** tukee jäsenten yksilöllistä kuntoutumisprosessia. Työtehtävät jaetaan maanantaisin talokokouksessa.

Hyviksen toiminnasta vastaa Porin mielenterveystoiminnan Tuki ry

Itsemurhan tehneiden muistokynttilöistä syntyy ikuisuutta kuvaava ympyrä kirkkopihaan.

Mielenterveysviikon ohjelmaa

Valtakunnallinen mielenterveysviikko 15.-22. marraskuuta. Tämän vuoden teema on **Jokainen on oikeutettu mielen hyvinvointiin**.

Viikko alkaa sunnuntaina 15.11. valtakunnallisella kynttilä-tapah-tumalla, joissa sytytetään kynttilöitä itsemurhaan kuolleiden muistolle. Porissa tapahtuma pidetään Keski-Porin kirkossa klo 18 alkaen. Kynttiläkulkue lähtee klo 17.45 Hyvän mielen talolta (Hyviksellä) kohti Keski-Porin kirkkoa.

Avoimet ovet Hyviksellä ma 16.11. klo 10-15. Avoimien ovien yhteydessä Hyviksen elokuvaryhmän lyhytelokuva Onnen Sirpaleita klo 10.30 ja klo 14. Kahvitarjoilu.

Mielen hyvinvointia musiikista

Konsertti su 22.11. klo 15 Teljän kirkossa, Koivistonpuistikko 50.

Hyväntekeväisyyskonsertissa esiintyvät Trio Albrekt, Voces Arctopolii sekä sopraano **Reetta Haavisto** säestäjänään Anne-Marie Grundstén. Ohjelmaa 15 euroa. Tuotto kokonaisuudessaan Porin Mielenterveystoiminnan Tuki ry:lle Ikääntyvien mielenterveystoimintajärjestön tukemiseksi. Järjestää Porin seurakuntien sairaalasielunhoito.

Mielenterveystyö seurakunnissa

Porin seurakuntakeskuksessa koostuu kaikille avoin mielenterveysryhmä joka toinen maanantai klo 13, Eteläpuisto 10 B, 2. kerros.

Seuraavat 2. ja 16. marraskuuta.

— Toivon, että mielenterveysryhmä on mukava keskeytys arjen rutiineille, toteaa diakoniatyöntekijä **Carita Anttila**.

— Ryhmässä toisten tapaaminen on tärkeää. Vapaa mielihyvän vaihtamisen ohella keskusteluryhmässämme on vaihdellen muutakin, kuten yhteislaulua tai vaikkapa tietovisa. Haluan olla myös hengellinen matkakumppani, keskustelen mielelläni myös kahden kesken, Carita Anttila jatkaa.

Porin Hyviksellä diakoniatyöntekijä on tavattavissa joka toinen torstai. Lisäksi diakoniatyöntekijä käy pitämässä keskusteluryhmiä Porin kaupungin Kohtaamispaikalla, Valtakatu 10.

Mielenterveystyö kuuluu ma. diakoniatyöntekijä Carita Anttilan vastuualueisiin. Hänet tavoittaa p. 0400 309 764. Hän tekee pyynnöstä kotikäyntejä.

Lisäksi seurakuntakeskukse-

sa on viikoittain maanantaina ja keskiviikkona avoin ryhmä, jossa ohjaajana on diakoni **Matti Huopainen**.

Keskusteluja ja kotikäyntejä

Porin seurakuntakeskuksessa, Eteläpuisto 10 B, on yhteisessä diakoniatyössä toimivien työntekijöiden vastaanotto keskiviikkoin klo 9-12, muuten sopimuksen mukaan.

Seurakuntien yhteisinä tehtävinä hoituvat invalidityö, kehitysvammaistyö, kuurojen työ, näkövammaistyö, mielenterveystyö, vapaaehtoisto- ja seniorityö, maahanmuuttajatyö, omaishoitajatyö sekä päihde- ja kriminaalityö.

Myös sairaalapapit kohtavat työssään mielenterveyden vastuualueisiin. Hei löytyvät potilaita ja heidän läheisiään. Satakunnan keskussairaalan hoidetaan psykiatrisia lapsipotilaita osastoil-

la ja polikliinisesti sekä yleissairaalapsykiatrian yksikössä aikuisia potilaita.

— Sairaalapapit käy sovittaessa potilaiden ja myös läheisten kanssa henkilökohtaisia keskusteluja ja ohjaa myös säännöllisesti kokoon-tuvia potilaiden keskusteluryhmiä, kertoo sairaalapastori **Raija Kiviniitty**.

Seurakunnissa työntekijät kohtaavat päivittäin myös mielenterveysasiakkaita muun muassa vastuualueilla, erilaisissa ryhmässä ja kotikäynneillä.

— Seurakunta on matalan kynnyksen toimija. Toivon, että yhteyttä otettaisiin, jos on tarvetta kotikäyntiin ihan missä elämäntilanteessa hyvänsä, kommentoi diakoniatyöntekijä **Lea Rantamaa** Keski-Porin seurakunnasta.

Porin seurakuntien työntekijöiden yhteystiedot löytyvät seurakunnittain porievl.fi-verkkosivulta ja muun muassa puhelinluettelosta.

Käsitteitä mielenterveydestä

Ahdistuneisuushäiriöillä tarkoitetaan pitkäkestoista, tilanteeseen nähden liiallista ja selvästi elämää haittaavaa ahdistusta. Arviolta 1-4 prosentilla on ahdistuneisuushäiriö.

Kaksisuuntaisessa mielialahäiriössä mieliala vaihtelee syvästä masennuksesta yliaktiiviseen käytökseen eli maniaan. Sairaus 0,6-1,2 prosentilla väestöstä.

Masennus eli depressio on yleinen mielenterveyshäiriö, jossa ihminen ei tunne mielenkiintoa mihinkään tai iloitse mistään. Syyllisyyden ja arvottomuuden tunnetta, uni- tai syömishäiriöitä. Masennustilat ovat naisilla noin 1,5-2 kertaa yleisempiä kuin miehillä. Yleisyys noin 9 prosenttia.

Persoonallisuushäiriötä on momenttittain. Yleisimpiä ovat epävakaa, antisosiaalinen, narsistinen, riippuvainen, estynyt ja pakko-oireinen persoonallisuushäiriö, joita jopa 13 prosentilla.

Skitsofrenia on vakava psyykkinen sairaus, jolle on ominaista ajatusten hajanaisuus, tunneilmaisun niukkuus ja käyttäytymisen outous. Koko väestöstä sairastaa skitsofrenia 0,5-1,5 prosenttia.

Syömishäiriöt ovat monimutkaisia, toisinaan hengenvaarallisia tiloja. Sairastuneet voivat toipua, jos he saavat oikeanlaista hoitoa. Yleisyys 0,2-0,6 prosenttia.

Lähde: Mielenterveyden keskusliitto, mtklfi

Virkatodistuksia eniten perunkirjoitusta varten

Viranomaisyhteistyö ja digitaaliset järjestelmät ovat vähentäneet virkatodistusten tarvetta. Mutta moneen käyttöön virkatodistuksia edelleen kirjoitetaan.

— Keskusrekisteristä pyydetään virkatodistuksia muun muassa perunkirjoitusta, pankkia, lainhuutoa tai puhelinosakkeen myyntiä varten. Joskus virkatodistus tarvitaan myös sukunimenmuutokseen, apurahanhakemiseen ja joihinkin oppilaitoksiin, kertoo rekisterinhoitaja **Leena Pekola** Porin seurakuntien keskusrekisteristä.

Virkatodistus voi olla tarpeen, kun lähtee ulkomaille opiskelemaan. Tällöin voidaan pyytää myös ote kastekirjasta, koska Suomessa syntymätodistuksessa ei ole lapsen nimeä. Tieteellisiin tutkimuksiinkin virkatodistuksia tilataan, tavallisesti kyse on lääketieteellisestä tutkimuksesta.

Porin seurakuntien keskusrekisteristä saa virkatodistuksen kirkon jäsen, joka kuuluu johonkin kuudesta paikallis seurakunnastamme: Keski-Porin, Lavian, Länsi-Porin, Meri-Porin, Noormarkun tai Porin Teljän seurakuntaan. Esimerkiksi Ulvilan seurakunnan jä-

senen täytyy hankkia virkatodistus Ulvilan seurakunnasta.

—Tieto käyttötarkoitukselta tarvitaan aina, koska tarkoitus määrittää virkatodistuksen lainmukaisen sisällön, Leena Pekola tähdentää.

Passia ja ajokorttia varten ei enää tarvitse hakea virkatodistusta. Ja kuitenkin tarve elää-muotoisiin virkatodistuksiin on vähentynyt.

Sukuselvityksiin monta tietolähdettä

Sukuselvitysmuotoisia virkatodistuksia pyydetään edelleen paljon. Niihin tarvitaan tietoja digitoidusta kirkonkirja-aineistosta ja Kirjuri-järjestelmästä.

Kirjuri on kirkon yhteinen jäsentietojärjestelmä, jolla pidetään yllä jäsenten nykytietoja. Kirjurissa on evlurt. kirkon jäsenten perustiedot, kuten nimi- ja seurakuntatieto sekä tiedot kasteesta, rippikoulusta konfirmaatiosta. Myös perhesuhdetiedot löytyvät Kirjurista.

— Esimerkiksi perunkirjoitukseen, pankkiin vainajan tilin lopettamista varten, ja kuolinpesän omaisuuden lainhuudatuksiin tarvitaan manuaalisesti vanhoista kirkonkirjoista ja perhelehdiltä sekä Kirjuri-järjestelmän tiedoista laadittu sukuselvitysmuotoinen virkatodistus. Sen toimitusaika on viikosta kahteen viikkoon. Sukuselvitysmuotoisten virkatodistusten kokoaminen voi olla hyvinkin työlästä ja pyyntöjä tulee paljon, kertoo Leena Pekola.

Perunkirjoitusta varten laadittu virkatodistuksessa pitää ilmetä kaikkien niiden seurakuntien tiedot, joissa henkilö on 15 vuotta täytettyään ollut kirjoilla. Porin kaikkien seurakuntien kirkonkirjojen tiedot todistetaan yhdessä todistuksessa eikä Porin seurakuntien väli-muuttoa todisteta erikseen.

Naimisiin ulkomailta

Avioliiton esteiden tutkintaa ei ulkomailta pysty hoitamaan pelkästään virkatodistuksella vaan tarvitaan ”Todistus Suomen lain mukaisesta oikeudesta mennä avioliittoon ulkomaanviranomaisen edessä”-todistus. Ulkomaille annettavassa esteidentutinnassa on seitsemän päivän odotusaika, kuten esteidentutinnalla eli kuulutuksilla muutenkin.

— Joskus pyydetään lisäksi virkatodistus, jos kohdemaassa tarvitaan kihlakumppanin vanhempien tiedot. Leena Pekola lisää.

”Monikielinen virkatodistus” annetaan pyynnöstä esimerkiksi silloin, kun todistus toimitetaan ulkomaille. Monikielisessä virkatodistuksessa on teksti suomen-, ruotsin-, englannin-, saksan- ja ranskankielisenä. Todistukseen voi henkilön omien tietojen lisäksi merkitä puolison tiedot ja lasten tai henkilön omien vanhempien tiedot.

Virkatodistuksmaksut ovat yhtenäiset kaikissa evlurt. seurakunnissa. Hinnoitteluoheet tulevat kirkkohallituksesta.

- Virkatodistuksen voi käydä hakemassa tai tilaamassa Porin seurakuntien keskusrekisteristä Hallituskatu 9b:stä.
- Keskusrekisteri on avoinna ma-pe 8.30 – 15 ja lisäksi torstaisin 15-17.
- Todistuksen voi myös tilata puhelimitse 044 7309 605 tai täyttämällä virkatodistustilauslomakkeen Porin seurakuntien verkkosivulla porievl.fi.
- Henkilöllisyys todennetaan, kun virkatodistus luovutetaan. Tähän käy esimerkiksi ajokortti tai henkilöllisyystodistus.

PORIN NUOHOUSPALVELU

Suoritamme myös kaikki ilmastointipuhdistukseen liittyvät työt, omakotitaloista teollisuuteen!

Pyydä tarjous paikalliset toimitukset 25 v. kokemuksella!

Nuohoojamestari Mika Tuovinen
p. 0400 535 333

WWW.PORINNUOHOUSPALVELU.FI

HAUTAKIVET
YM. KIVIALAN TYÖT
SUORAAN KIVIEISTÄMÖLTÄ
KYLÄSAARESTA
AK-KIVI
Kivieistä mntte 39, 28760 Pori
puh. 02-6486075 www.ak-kivi.fi

**KRAIKKEA KIVAA KOTIIN
KEITTIÖTUNING**

WWW.KEITTIOTUNING.FI

Täydellistä hautausalan palvelua.
Kuljetukset kaikkialle.
Mukavuuksuudet,
sidentatyöt.

Puh. (02) 635 1160
Vesa Viitala 050 569 3653

Hautausuimisto
ANNA VIITALA OY
Uusikolmistonle 40, PORI

Rantasen HAUTAUSTOIMISTO

Luotettava ja ammattilaitoista hautauspalvelua vuodesta 1918

Itäpuisto 12 Pori p. 02 6332 707 www.rantashautausuimisto.fi

Diakonialaitoksen Hautauspalvelut

Pori, Eteläpuisto 10 (02) 632 7011
Ulvila, Laituranta 5 (02) 538 9090
Harjavalta, Harjavalankatu 15 (02) 674 1505

Luvian Kukka (02) 558 1364
Noormarkun Kukkapaui (02) 548 4074
Kukkakauppa Merihelmi, Merikarvia 044 373 6046

Alina HOIVATIIMI

Hoivapalvelut, kotityöpalvelut
Kotisairaanhoidot palvelut
Lapsiperheiden kotipalvelut

Alina Hoivatiimi Pori
Puh. 044 455 6500
elina.smedberg@alinahoivatiimi.fi

Tilaa ilmainen kartoituskäynti!

SACRUM

Sacrumista saat kristilliset kirjat, hengellisen musiikin ja elokuvat kuten myös Kirkon Ulkomaanavun ja Yhteisvastaanotteet. Sacrum palvelee seurakuntia kattavalla kirkollisten tarvikkeiden, virko-osujen, kirkollisten tekstiilien ja kynttilöiden valikoimalla.

Sanan aika 2015-2016
Vuositoin uudistuva Sanan aika elää mukana luterilaisessa kirkkovuodessa ja tarjoaa päivittäisen annoksen Raamatun sanaa arkeen ja juhlaan.
6,50 (7,70)

Luther-Playmobil
Valloittava Playmobillihahmo Martti Lutherista. Mukana Roomattu ja suljakynä. Hahmon korkeus 7,5 cm.
6,50 8,90

www.sacrum.fi

MYYMÄLÄ: HIETALAHDENRANTA 13, HELSINKI
AVOINNA: ma-pe 9-17, la 10-15 puh. 020 754 2350

Saako uskonto näkyä julkisella paikalla?

Suomen Ekumeeninen Neuvosto pitää syyskokouksensa Porissa 26.-27. lokakuuta. Tapahtuma ei ole vain kokoustamista, yleisötilaisuudet ovat Porin ortodoksissa kirkossa ja Porin helluntaiseurakunnassa.

Kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen kohtaamispaikkana toimivan Ekumeenisen neuvoston (SEN) korkein päättävä elin on kevät- ja syyskokouksen yleiskokous. Syyskokous pidetään eri puolilla maata, nyt on Porin vuoro. Kokouksissa on myös ajankohtainen teema, jonka tiimoilta järjestetään avoin seminaari.

Porissa yleisölle avoimen seminaarin teemana on *Uskonnonvapaus julkisissa laitoksissa*. Seminaarissa haetaan vastauksia ajankohtaisiin kysymyksiin. Saako uskonto näkyä julkisella paikalla? Voivatko uskontokunnat tehdä yhteistyötä julkisten laitosten kanssa valtion-kirkkojen jälkeisellä aikakaudella? Onko valtion helpompaa laikaista kaikki uskonollisuus yksityiselämän alueelle, kuin tehdä yhteistyötä useiden uskontokuntien kanssa? Asiantuntijat katsovat aihepiiriä kirkkojen ja uskontokuntien sekä julkisten laitosten näkökulmasta. Seminaari pidetään tiistaina 27. lokakuuta klo 8.30-12.30 Porin helluntaiseurakunnassa. Kokouksen avauspäivänä 26. lokakuuta on Porin ortodoksissa kirkossa ekumeeninen ilta kirkko ja kahvit klo 18.

Yhteys omista lähtökohdista

Ekumenia tulee kreikan kielen sanasta *oikoumene* ja tarkoittaa koko asutua maailmaa. Se on kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin kuuluvien kristittyjen yhteinen liike. Ekumeenisen työn tavoitteena on yksi Kristuksen kirkko. — Ekumenia kuuluu kaikille ja ekumeeninen liike on alun perin juuri maailmankokoon, korostaa hallinto-sihtööri **Sirpa-Maija Vuorinen** Suomen Ekumeenisesta Neuvostosta.

SEN:n jäsenkunta muodostuu kirkkoista ja yhteisöistä, jotka ovat jäsenen tai tarkkailijan asemassa, ja kumppanuusjärjestöistä, jotka ovat rakenteeltaan tai toiminnaltaan ekumeenisia ja sitoutuvat ekumeeniseen baasikseen, peruskirjaan. Neuvosto toimii kirkkojen ja järjestöjen yhteistyöelimenä ja se edistää pyrkimyksiä kohti Kristuksen kirkon näkyvää yhteyttä sekä vahvistaa kristittyjen yhteyttä, palvelua ja todistusta.

SEN on perustettu vuonna 1917 ja on maailman vanhimpiä kansallisia ekumeenisia neuvostoja. Kirkkojen Maailmanneuvosto on perustettu vuonna 1948. Ekumeeninen liike syntyi 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa. Muotoutumisvaiheensa jälkeen se on vakiinnuttanut asemansa merkittävänä kirkkojen välisen yhteydenpidon kanavana. Ekumenia on toimintaa johon kirkot, kristilliset yhteisöt ja kristityt osallistuvat omista tunnustuksistaan käsin.

Ajankohtainen uskontodialogi

Ekumeenisen liikkeen päämäärä on kristittyjen yksyys, mutta se palvelee myös uskontojen vuoropuhelua ja koko ihmiskunnan yhteyttä. Monikulttuuristumisen myötä uskontodialogi on arkipäivää myös Suomessa.

Uskontojen kohtaamisella, uskontodialogilla tarkoitetaan eri uskontojen yhteydenpitoa, mikä on erityisen tärkeää yhteiskunnassa, joka pyrkii entistä suurempaan avoimuuteen ja monimuotoisuuteen. Uskontojen yhteydenpidon tavoitteet liittyvät yhteisvastaanotteen, käytännön rinnakkaiseloon ja yhteiskuntarauhaan.

Vastuuviikko nyt.

Ekumeenista vastuuviikkoa vietetään 25. lokakuuta saakka. Vastuuviikko on Suomen kaikkien kirkkojen ja monien kristillisten järjestöjen ihmisoikeuskampanja, jota Suomen Ekumeeninen Neuvosto järjestää ja koordinoi.

Tänä vuonna vastuuviikkoa vietetään teemalla *Yliä raja! Yliä määllä totutut rajamme* - kuulemalla ja kohtaamalla toisiamme - voimme osallistua olla antamassa turvaa kaikkensa menettäneille lähimmäisillemme.

Avoimia yleisötilaisuuksia

Ekumeenisen neuvoston Porin kokouksen yhteydessä

- Ma 26.10. klo 18** ekumeeninen ilta kirkko, kirkkokahvit, Porin ortodoksinen Pyhän Johannes Teologin kirkko, Maantiekatu 46.
- Ti 27.10. klo 8.30 – 12.30** Uskonnonvapaus julkisissa laitoksissa, avoin seminaari, Porin helluntaiseurakunta, Itsenäisyydenkatu, 9.
- Aamuhartaus**, johtava pastori Petri Harjula, avaus kenttäpiispa Pekka Särkiö.
- Uskonto julkisella paikalla**, piispainkokouksen pääsihtööri, dosentti Jyri Komulainen. Kommentti Helsingin juutalaisen seurakunnan synagogakomitean puheenjohtaja Ariel Nadbornik.
- Uskonnon merkitys kriisinhallinnassa**, Porin prikaatin Kriisinhallintakeskuksen apulaisjohtaja, majuri Kari Toivonen. Kommentti Afganistanin-kokemuksen valossa lastenlääkäri Anu Usva-salo.
- Papin rooli vankinhoidossa**, Helsingin vankilan apulaisjohtaja Jyrki S. Heinonen.
- Yleiskeskustelu**, johdattelijana yliopistopappi Leena Huovinen.
- Kokoaava päätöspuheenvuoro**, Kenttäpiispa Pekka Särkiö.
- Ti 27.10. klo 13.30-15** kirkokävely, kirkolta toiselle vie metodistiseurakunnan johtaja, pastori Pasi Runonen.

Järjestää Suomen Ekumeeninen Neuvosto.

Kausityöntekijät Henna Lehti ja Marja-Liisa Heikintalo näkevät työssään sään vaihtelut. Loppukeväästä voi tulla rääntää, viime kesänä kuljettiin sadetakeissa. Nyht on lehtisateen vuoro.

Hautausmaalla nähdään hymyä ja kyyneleitä

Hautausmaan puistotyöntekijät tuntevat iholla sadat pisarat, tuulet ja auringonsäteet. He kuuntelevat myös surevien omaisten tunteja. — Tässä työssä ei kysellä viit-tiskö lähteä ulos, naurahda kausi-työntekijä **Marja-Liisa Heikintalo**. Hän on työskennellyt Käppärän hautausmaalla liki kaksikymmentä vuotta. Kausi alkaa huhtitoukokuussa ja päättyy noin puolen vuoden kuluttua.

— Ulkotoyössä on hyvät puolen-sa. Vapaa-aikana ei tarvitse soimata itseään, jos pysyy sisällä, hän toteaa. — Ulkotoyöstä pitää myös **Henna Lehti**, joka juuri on vierittänyt loppu-ajan ensimmäisen työkautensa. — Minulle ei sovi istuminen lainkaan. Nautin kun saan tehdä paljon, kertoo Lehti.

Vuodenkierto tutuksi

Työn kokonaisvaltaisuus ei välttämättä ole valjennut ulkopuolisille, jotka hautausmaalla käviäissään näkevät hyvintuulisen kukkien kastelijan.

Esimerkkinä haasteellisesta työkuvasta olokon juurikin tuo kastelu. Kuumimmilla helteillä tankataan ja kannetaan suuria, painavia vesikannuja tunti tunnilta, päivä päivältä ja ehkä viikko-kausienkin ajan, niin kauan kuin paahdetta riittää. Askelmittoja ker-tyy avaralla kentällä roimasti.

Toistuva kumartelu hautakiviä pestessä ja puutarhasakilla leik-lessä pitää jäsenet notkeina, mutta jos optimaaliset työasennot uno-

tuvat, on riski saada selkävaijoja. Loppukevääsin on kohdattu mon-et takatiet rääntäseineen. Viime kesänä taitettiin lukemattomat tunnit sadetakit noroja valuen. — Syksyllä alkaa lehtisade. Aa-mun koleudesta kuulaisiin iltpäi-viin haravoidaan, haravoidaan ja taas haravoidaan. Lehtiä ja taas lehtiä. Päivästä ja viikosta toi-seen.

Työntekijät kokevat kuitenkin hetkiä, joista ei toimistojen uumenissa tiedetä mitään. He tunte-vat joka solullaan vuodenkierron vahvimmat vaiheet ja luonnon ih-meet. He tulevat työhön aikaisen aamun hiljaisuudessa ja raikkau-dessa. Tuoksut, puiden havinat ja lintujen viserrykset erottuvat sil-loin selvästi.

He seuraavat versomista ja kas-vua, kukoitusta ja väriloistoa se-kä syksyllä ruskanhoitoisena heh-kuva hautausmaasta - lopulta myös pakkausten alle haperuvia lehtiä. He näkevät monet valkoiset arkut ja hiljaiset saattajat. He ovat jatku-vasti kasvatusten elämän rajalli-suuden kanssa. Työpäivän jälkeen he palaavat kotiin raukein jäsenin, asettuen hyvin ansaittuun lepoon.

Työtä sielun ja ruumiin voimin

Työntekijät kohtaavat kasvokkain myös surevia omaisia. — Täällä käy yksinäisiä ihmisiä, joilla on kova puhumisen tar-ve. Jotkut kertavat elämästään sa-mat asiat aina uudelleen, toteaa Henna Lehti.

— Monet kokevat, että puisto-työntekijä on helpompi lähestyä

kuin esimerkiksi pappia, kertoo Käppärän hautausmaan työnjohta-ja **Esa Palomäki**.

Illan hiljaisuudessa saattaa hau-tausmaakäynti olla surevalle hy-vinkin tuskallinen. Päiväsaikaan työntekijä tuo arjen ääntä ja tou-hua tyhjyyden keskelle, on lähim-mäinen.

Tällaisessa työssä tarvitaan tie-tyläistä hienotunteisuutta ja luo-vimista.

— Työ on pakko hoitaa, mutta ei myöskään voi vastata surevalle et-tä "en nyt ehdi puhua", toteaa Pa-lomäki.

Marja-Liisa Heikintalo pohtii läheisten erkaantumista toisistaan. — Täällä kulkee ihmisiä, joiden omaiset asuvat kaukana. Kun sa-mat ihmiset käyvät haudalla usein, saattaa työntekijästä tulla tuttu. Tärkeintä silloin on läsnäolo ja kuunteleminen.

Eräät omaiset purkavat mene-tyksen aiheuttamaa ahdistustaan työntekijöihin. He eivät ole tyyty-väisiä mihinkään, vaikka hauta oli-si hoidettu kuinka hyvin.

— Ja niinhän se tuppaa täällä-kin menemään, että asiakas on ai-na oikeassa, naurahda Heikintalo. "Perusvalittajat" ovat kuitenkin vähemmistöt. Enemmän tulee ki-tosta.

Naisia askarruttaa usein, millai-nen elämäntarina hautakiviin kai-verrettujen nimien taakse kätke-tyy. Esimerkiksi jos toisilleen lähei-set ihmiset ovat kuolleet peräperäin, mitä silloin on tapahtunut? Samoin omanikäisen henkilön kuolema ha-vahduttaa aina jollakin tavoin. Las-ten haudat ovat kokonaan oma lu-kunsa.

Hautausmaalla nauretaan

Tämän työpaikan merkittävin ar-senaali tuntuu löytyvän ilosta. Huumori rönöyää. Eikä tässä ta-pauksessa ole lainkaan kornia, et-tä hautausmaalla nauretaan. Ryp-py otsalla ei kukaan jaksaisi tehdä työtä.

Näiden sinnikkäiden työnteki-jöiden ansiosta Käppärän hautaus-maa kukoistaa viihtyisänä ja kau-niina.

— Tämä on 18 hehtaarin laajui-nen alue ja näkyvällä paikalla. Tä-hän on pakko panostaa. On hyvä, että olemme saaneet kesätyöläisiä joka vuosi, toteaa Palomäki.

Puolivuotinen työkausi päättyy pyhäinpäivään. Tuolloin kesähoi-to-hautoihin on asetettu kukkien ti-lalle havut.

Pyhäinpäivisin Marja-Liisa Heikintalolla ja Henna Lehdellä on tapana viedä kynttilä läheisten-sä haudalle. Heikintalo kertoo jos-kuksa sytyttävänsä kynttilän kotona. Paikka ei ole tärkein; tärkeintä on muistaminen.

Pyhäinpäivänä, hämäärän las-keutuessa, syttyy hautausmaalla kynttilä toisensa perään. Pimeyden peitto on kaamoksessa painava ja puristava, mutta tuona iltona ko-ko hautausmaa loistaa. Se on kuin lainehtiva liekkimeri. Kynttilät sil-loin - samoin kuin jouluna - puhu-vat omaa kieltään: tässä maassa ra-kastetaan ja muistetaan.

KUKKA-MAARIA CLEVE

Radiokirkko Teljästä

Suorana radioitava Yle radio 1:n ju-malanpalvelus lähetetään sunnun-taina 25.10. klo 10 Teljän kirkosta. Uskonpuhdistuksen muistopäivän sanajumalanpalveluksessa saarnaa **Kaisa Huhtala**, liturgina **Jarkko Willman**. Musiikissa Teljän kirk-kokuoro ja Luminoso-kuoro kanto-ri **Hanna Salmisen** johdolla, ur-kurina **Pia Ylitälo-Maunula**.

Seurakuntaa pyydetään saapu-maan paikalle klo 9.45 mennessä. Teljän Martat tarjoavat kirkkokah-vit.

Länsi-Porin NAPPI ja IPPI

Nuorten aikuisten pizza- ja peli-il-lat viihdyttävien lautapelin äärel-lä pidetään Olotuvalla, Länsi-Porin liikekeskus, Ojuntie 2. NAPPI-ni-miset illat ovat seuraavan kerran keskiviikkona 28.10. ja 18.11. klo 18. Mukana pastori **Jussi Kärmeläntä**. Pietniemen seurakuntatalos-sa Vanhakartanontieellä pidetään puolestaan isien ja poikien pitsa-ja peli-iltoja. IPPI-klubiin nimet-ty kerho seuraavan kerran tiistäi-na 27. lokakuuta 18.30-20.30.

Kurkistua tornihuoneeseen

Keski-Porin kirkossa on opaset-tu kirkon esittely keskiviikkona 28. lokakuuta klo 14 ja toisen ker-ran klo 19.

Kirkkokierroksella tuntio esit-telee kirkon ja hartauhetkessä katsellaan lasimaalauksia. Kant-tori **Juhani Romppasen** opastuk-sella pääsee tutustumaan kirkon kuuluiisiin urkuihin. Ja kun par-velle on kiivetty, niin myös torni-huoneen voi katsastaa.

Lavian kirjastossa päiväkerhotyöstä

Lavian seurakunnassa on järjestet-ty lasten päiväkerhoja jo 65 vuoden aikana. Valta kunnallisesti kirkon päiväkerhotyö viettää tänä vuonna 70-vuotisjuhlaansa teemalla *Pieni on suurin*.

Päiväkerhon vuosikymmenet Laviassa -näyttelyyn voi tutustua Lavian kirjastossa 2. - 13. marras-kuuta ja muun muassa tunnistaa tuttuja vanhoista valokuvista.

Naisten Kahvilassa sydämellisesti

Naisten Kahvilassa sunnuntaina 15. marraskuuta klo 15 **Sari Behm** tarjoaa sanaa ja säveliä. Kahvilati-laisuus Järjestelmä sydämelle -tee-malla järjestetään Porin seurakon-takeskuksesta, Itäpuisto 14. Kahvi klo 14.30, maksullinen.

Naisten kahvilatoimikunta jär-jestää myös osan arjesta -ope-tussarjan, jossa teologian tohto-ri **Mari-Anna Stålnacke** tutustut-taa kristityn elämän perusasioihin. 8-osaisen sarjan ensimmäinen ko-koukuminen on tiistaina 27.10. 18-19.30, Seurakuntakeskus, 4. krs. Li-sätietoja ja ilmoittautumiset Nais-ten Kahvila -toimikunnalle tai ma-rianna.stalnacke@gmail.com.

Psykoterapeutti Seppo Laakso: ”Ihminen tarvitsee lepoa ärskyekhäkystä”.

Seppo Laakso pyörittää vaimonsa **Elina Laakson** kanssa Saaren retiriittikotia Laviassa. Se on keidas hiljaisuutta kai-paavalle.

Seppo Laakso osallistui ensi kertaa hiljaisuuden retiriittiin vuonna 1986. Kokemus oli niin vaikuttava, että hän päätti kou-luttautua retiriitin ohjaajaksi. Saman ratkaisun teki vaimo Elina Laakso.

Ignatiaaninen retiriitinohjaaja-koulutus Heponiemen Hiljaisuuden keskuksessa parikymmentä vuot-ta myöhemmin oli mullistava koke-mus Laakson elämässä.

— Koulutuksemme tärkein me-todi oli rukouleminen Raamatun ää-rellä. Jumala alkoi puhua minule monin tavoin Raamatun tekstien kautta, kuvailee Laakso.

Unelmasta totta

Laakson mielessä alkoi kytä ajatus retiriittikodin perustamisesta.

— Tunsin saaneeni ”taivaallisen toimeksiannon”. Koin vahvasti, että Jumala antoi minulle tehtävän.

Tämän jälkeen Laakso joutui kiperään uskonpohdintaan: Jos hanke on Jumalasta, onko ihmisellä perus-teita olla noudattamatta sitä? Miten ihminen voisi itse tietää elämästään paremmin?

Ratkaisu hahmottui vähitellen etsikon mielenmatkalla: Jos hanke on Jumalasta, tulemme sen näke-mään. Jos hanke on ihmisestä, sekin näyttäytyy.

Samoihin aikoihin Laakson anoppi joutui luopumaan kotitalos-taan, joka jäi Sepon ja Elinan vas-tuulle. Se oli siinä: paikka retiriitti-kodille. Vanha talo peruskorjattiin. Vastauksen kiperään kysymyksen-sä Laakso kokee eräällä tavalla näyt-täytyneen retiriittikodin viisivuotis-toiminnan päivänä.

— Huomasin, että toiminnal-lamme on ollut johdatus. Asiat ovat edenneet ihmeen sujuvasti. Tämä ei

Kiire on kuin syysflunssa, joka tarttuu kaduilla kopisevista askelista. Hiljaisuus vetää ihmistä lempeästi ja vastustamattomasti puoleensa, kun sille antaa mahdollisuuden.

Houkuttava, hoitava hiljaisuus

Sympaatti-paatti odottaa. Matka neljän tunnin meriretriittiin alkaa.

Hiljainen merimatka

”Kaikki joet laskevat mereen, mutta meri ei täyty, ja minne joet ovat laskeneet, sinne ne yhä edelleen laskevat.”

Luvian kirkkoherra **Samu Repo** lukee Saarnaajan kirjan ensimmäisestä luvusta saatesanat merimatalle, jota on Laitakarin sata-masta lähtenyt taitamaan pieni joukko ihmisiä. Tällä retkellä ollaan hiljaa. Tämä on merellinen retiriitti.

Olen mukana noviisina; en ole aiemmin osallistunut retiriitteihin. Osa minusta on edelleen keskellä kodin sekamelskaa.

”Kaikki sanat uupuvat kesken, kukaan ei saa sanotuksi kaikkea. Silmä ei saa näkemistä kylläänsä eikä korva täyttään kuulemisesta”, jatkaa Repo.

Lauseet putoilevat painavaan päähäni, joka muistuttaa ujetavan pyykkikoneemme täyteen ahdettua rumpua. Arkeni vilkkaiden lasten äitinä on ollut hektistä. On puhutu päällekkäin, on oltu kärsimättömiä.

Laskeudumme hiljaisuuteen. Se ei tällä kertaa ole kiusallista, sillä se on luovallista. Peräti pakollista. Keneltäkään ei odote-

ta letkeää small talkia eikä kliseistä tunnelman ylläpitoa. Riisumme rihkamit, mölinän muovihelmet. Siivoamme sanahelinät. Niiden myötä katoaa myös riski utjuttautua räsittäviin sosiaalisiin rooleihin. Kenenkään ei tarvitse nyt olla Pelle, Besserwisser, Menestytjä, Uhrautuja eikä Kyynikko.

Rannasta loitontuessamme alan vähitellen kuunnella luonnon puhetta. Aallot kohoilevat, vesi solisee. Pienet saaret elävät omaa hiljaista elämäänsä, linnutkin. Jokin uhmaa ajattelurakennelmaani, jonka ylipänpä herrana yrittää moukaroida järki - eritellen, lokeroiden, suunnitellen ja kontrolloiden.

Vesikö, pettämätön alkuelementti, alkaa hiljalleen armahtaa mieltäni toisenlaiseen taajuuteen? Sisimpäni alkaa tyhjentyä ja rauhoitua. Mielikuvat alkavat virtailla omia uomi-
aan ja suistojaan.

Jollakin matkaajalla on kamera, jollakin kiikari. Hiljaisuus ja rauha antavat tilaisuuden kiikaroida ulos-tai sisäänpäin. Oman sielunsa tsumailu ei aina ole mukavaa; kameranilmää tahtoisii väistellä. Syyllisyys arki-

sista laiminlyönneistä, maltnmenetyksistä ja kiireisten aamujen kiroiluista alkaa korventaa.

Tihuuttelee vettä. Sille me emme voi mitään; taivaan hanat eivät ole hallussamme. Ei tarvitse miettiä edetäkö vai palata, sillä joka tapauksessa me etenemme. Ja aikanaan palaamme. Matka on kapteenin käsissä.

Samalla lailla taivaallinen kapteeni ohjaa maallista matkaamme, niin arvelen. Elämän-purret eivät aina kestä, tuulet kääntyilevät ja purjeet repeilevät. Vesi kantaa toisinaan, toisinaan se upottaa. Kantaako tämä pursi? Entä jos joudummekin merihätään? Mutta sää on saatesta huolimatta tyyni, kapteeni taitava ja vakaa. On helppoa luottaa.

Katseeni osuu outoon pilveen. Siinä on erikoinen terävä uloke. Onko se miekka vai enkelin siipi? Siipi se on; valkoinen ja terästä huolimatta reunoiltaan habtuva. En.

Pysähdymme Pirskerin entisellä merivartioasemalla Ryöväskerin saarella. Syömme herkulliset voileivät ja juomme lämpimät kahvit - hiljaisuuden vallitessa. Saaren vehreys ja merinäkyvät ovat ilo silmälle. Jaloittelemme ympäristössä kukin tahoillamme, kunnes on paluumatkan aika. Pastori **Pirjo Tiiran** virikepuhe päättää lopulta hiljaisuuden.

Kokoielen mielessäni retken ”saldoa”. Mik-

toki tarkoita vaivattomuutta. Matkalle on mahtunut paljon työtä ja tuskaakin.

Hiljaisuuden anti

— Hiljaisuudessa kiire ja suorittaminen lakkaavat. Netti ja puhelin sulkeutuvat. Runoilija Anna-Maija Raittilan sanoin: retiriitti vapauttaa uutisrasituksesta.

Laakso puhuu kiireestä kuin syysflunssasta, joka tarttuu kaduilla kopisevista askelista.

— Arkemme on täynnä äänisaas-tetta, tavaratalojen taustamusiikkia, TV:tä ja radiota. Ihmisen korvat tarvitsevat lepoa ärskyekhäkystä.

Hiljaisuuteen orientoitumista Laakso kuvaa vaiheittaiseksi prosessiksi, joka käynnistyy kehon muutoksesta.

— Aluksi sovin itseni kanssa, että menen retiriittiin ja asetun sen puitteisiin. Sen jälkeen rauhoitan kehoni ja hengitän syvään. Katseen kynttilän liekkiä tai tähtitaivasta. Keho asettuu vähitellen olemaan, ei suorittamaan.

Monet Saaren retiriittikodissa vierailleet ovat mykistyneet tähtitaivaan alla; kun sähkövalojen räikkyminen on jäänyt kaupunkiin, tähdet vasta kunnolla erottuvat. Rauhoittuminen avaa uuden maailman.

— On mahdollista aloittaa mielenstä kuulostelu ja jäsenitys: mitä elämässäni tapahtuu? On tilaisuus etsiä suuria kauaskantoisia ratkaisuja. Tällainen unohtuu usein arkipuuhien alle.

Levossa, mutta mielessä meteli

Laaksolla on takanaan kymmenit-täin retiriittejä. Useimmiten hän on ollut ohjaajana, mutta pitää tärkeänä myös omaa osallistumistaan, jotta ei vierautuisi kokemuksesta. Eikä ole epäilystäkään siitä, etteikö Laakso itse olisi ”hulluna hiljaisuuteen”.

Hän kuvailee retiriittiä ”linnun-maidoksi” ja ”taivaan esikartanok-si”, mutta tietää kuitenkin, että ki-vutusta hiljaisuudessa ei aina kuljeta.

Alkuvaihe saattaa olla hankalakin, sillä rauhoittuminen ei ole mielen tasolla automaatio.

Vaikka ihminen on ulkoisesti le-vossa, mielessä saattaa yhä olla meteli. Hiljaisuudessa saattaa nousta pintaan myös tuskallisia tunteita. Myös tietyt elämäntilanteet saattavat olla riski kokemukselle

— Jos on vakavasti masentu-nut, kohdannut juuri akuutin su-run, avioeron tai jonkun shokkitie-don, retiriittiä ei välttämättä voi suosittelaa. Toisaalta suosituksistakin on poikkeuksia. Retiriitissä voi aina kes-kustella ohjaajan kanssa, jos kaipaa tukea. Jotkut tulevat tietoisesti ret-iriittiin puhumisen tarpeesta, toisil-la tarve syntyy hiljaisuudessa, Laak-so kertoo.

Hän on myötämielinen erilaisille tunteille; jos olo on sisäisesti le-voton ja tuhat kysymystä jyllää, se-kin kertoo jotain tärkeää henkisestä ja hengellisestä tilanteesta. Kaikesta voi ottaa opiksi.

— Yleensä hiljaisuus vetää ihmistä lempeästi ja vastustamattomasti puoleensa, kun sille antaa mahdollisuuden. Pääasiassa se on hoitavaa eikä pelottavaa, toteaa Laakso.

Retiriittejä joka makuun

Nykyisin tarjolla on myös retiriitte-jä, joissa on hiljaisuuden lisäksi tee-moittaista toimintaa.

On kuvataide-, parisuhde- ja lau-luretriittejä. Hiljaisuuden oheen on saatettu liittää luovaa kirjoittamista tai rukousta. On mahdollista myös mennä viettämään hiljaisuuden päi-vä, retiriitti jossa ei yövytä.

Erästä asiasta Laakso on vakuuttunut: jokainen tarvitsee ajoit-tain hiljaisuutta.

— Työelämä on hyvin paineikas-ta. Olipa ammatti mikä tahansa, se on raskas. Kun entistä pienemmällä joukolla on tehtävä entistä parempaa tulosta, ihmiset väsyvät. Olen sen nähnyt työssäni.

Laakson mukaan retiriitti tarjoo-rauhoittavan keitaan erityises-ti niille, joilla on työssään paljon kohtaamisia. Retiriitissä voi vapau-tua kuluttavasta vuorovaikutusvelvoitteesta. Myös luovaa työtä teke-vät kaipaavat hiljaisuutta. Luominen vaatii väistämättä ajoittaista rauhaa ja tyhjyyttä. Eikä luovuus koske ainoastaan taiteilijoita, vaan lähes joka työssä tarvitaan luovuutta.

Hiljaisuudella on nykyisin kysyntää. Retiriiteissä käy tuhansia ihmisiä.

— Kaikkien ei tarvitse men-nä retiriittiin, mutta jokaiselle olisi tärkeää löytää oman hiljaisuutensa huone. Se voi olla vaikkapa metsä, sanoo Seppo Laakso.

KUKKA-MAARIA CLEVE

Seurakunta monikulttuurinen alusta asti

Ville Räsä/KUVA

Pakolaisia Serbian ja Unkarin rajalla. Kirkon Ulkomaanapu auttaa Euroop-paan paenneita ihmisiä Unkarissa, Serbiassa ja Kreikassa toimivien kump-paneidensa kautta. Tuella toimitetaan puhdasta vettä, hygieniatarvikkeita, käymälöitä, suihkuja, petivaatteita, huopia sekä talvivaatteita. Lisäksi tarjoo-taan psykososiaalista tukea. Voit lahjoittaa myös kirkonulkomaanapu.fi-verk-kosivun kautta.

Pakolaisuus, turvapaikan etsiminen ja muukalaisuus kohtasivat Raamatus-sa muun muassa jo ensimmäisiä ihmisiä Aatamia ja Eevaa, kantaisii Abrahama, Iisakia ja Jaakobia, Israelin kansaa sekä pyhää perhettä Mariaa, Joosefia ja Jeesus-lasta.

Toisaalta esimerkiksi Jeesuksen suku-puussa kohtaamme muista kansoista tulleet esiäidit Ruutin ja Rahabin. Idän tie-täjät saapuvat nykyisen Irakin suunnalla ensimmäisten joukossa kumartamaan Jeesusta, joka sittemmin opetuksissaan ja käytännön kohtaamisissaan ottaa vastaan muun muassa samarialaiset ja kanaani-laisen naisen.

Uuden testamentin kirjeet kuvaavat monikulttuurista ja monikielistä seura-kuntaa, joka ei enää kohtelee toisista kansoista tulleita vieraina ja muukalaisina. Raamattu kokonaisuutena kuvaa vaeltavaa Jumalan kansaa, joka on vasta matkal-la valtaistuimen eteen, jossa suuri joukko kaikista kansoista, heimoista ja kielistä ylistää yhdessä yhtä ainoaa Jumalaa.

Oikeuksia muukalaisille

Lesket, orvot ja muukalaiset olivat jo Vanhassa testamentissa ihmisryhmiä, joihin Jumalan huolenpito erityisesti kohdistuu ja jotka hän erityisesti nostaa sydämellemme.

Muukalaisille annettiin jo Vanhas-sa testamentissa seuraavia oikeuksia: he saivat kerätä ja hyödyntää sadonkorjuus-sa maahan pudonneet viinirypäleet, vil-jantähkät ja oliivit ja luonnollisella tavalla menehtyneet eläimet eli viini, vilja, öljy ja liha, kaikki ravinnon perustarpeet oli turvattu.

Muukalaiset saivat levätä lepopäivä-nä niin kuin muutkin. Kymmenykset joka kolmas vuosi kuuluivat leeviläisen pap-pissuvun lisäksi myös muukalaisille. Tuomareiden tuli tuomita oikeudenmukaises-ti myös muukalaista asiassa tasapuolises-ti huomioiden.

Vanhassa testamentissa säädetyt turvapaikat, joihin saattoi paeta, ja syntiuh-ri, joka toi anteeksiannon, koskivat myös muukalaisia. Lopulta muukalainenkin sai myös perintöosan maasta omaisuuskan-san rinnalla.

Muukalainen on lähimmäinen

Toimentulo, oikeudenmukaisuus, suoja ja sovitus kuuluivat siis jo Vanhassa testamentissa myös muukalaisille. Millä näitä asioita sitten perusteltiin? Jumala muistuttaa, miten Israelin kan-

sakin oli itse elänyt muukalaisina, Abrahama Egyptissä, Kanaanin maassa ja fii-
listealaisten maassa, ja sitten koko Isra-
elin kansa Egyptissä ja myöhemmin sit-
ten myös Babyloniasa. Jumala muis-tutti kansalleen, että lopulta maa kuuluu Hänelle ja myös omaisuuskansan edusta-jat elivät kuin muukalaisina täällä maan päällä.

Kuningas Salomo rukoili, että Juma-la kuulisi myös muukalaisten rukoukset. Profeetat, jotka julistivat oikeudenmu-kaisuutta, varoittivat kansaa kohtelemas-ta keskellään eläviä muukalaisia huonosti. Jesaja näki näyssä, miten myös muukalai-set saisivat vielä tulla Herran eteen hänen pyhälle vuorelleen.

Jo Vanhassa testamentissa meitä muis-tutetaan siitä, että muukalainen on Juma-lan meille antama lähimmäinen. ”Kun maahan tulee muukalaisia asumaan keskuudessaanne, älkää sortako heitä. Kohdelkaa joukossanne asuvia siirtolai-sia ikään kuin he olisivat heimolaisianne ja rakastakaa heitä kuin itseänne.”

Käskyt käyttöön

Pakolaisten hyvä vastaanotto koskettelee siis sitä, miten noudatamme ihan ensim-mäistä käskyä, eli kunnioitamme Juma-laa Jumalanamme. Hän on luonut kaikki ihmiset ja jokaista ihmistä kuuluu tämän vuoksi kohdella hänen yhtäläisen ihmisar-vonsa mukaisesti.

Vieraanvaraisuuden osoittaminen on yksi kristittyjen keskeisistä tunnusmer-keistä ja sitä osoittaessaan jotkut saavat pitää enkeleitäkin vierinaan. Loppujen lopuksi olemme kaikki muukalaisia, joil-la ei täällä maan päällä ole pysyvää asuin-sijaa.

Vähimmissä veljissä ja siskoissa kohtaamme Jeesuksen alastomana, nälkäi-senä ja kodittomana. Kohtaamani maahanmuuttajat ovat aina halunneet to-tuuttaa periaatetta toimia sen kaupun-gin parhaaksi, jossa he nyt asuvat ja anta-lahjaksi siitä, mitä he ovat itse lah-jaksi saaneet.

Kun heistä kerrotaan ikäviä juoruja, meitä haastetaan kahdeksannen käskyn hengessä antamaan oikeellinen ja rak-kautellinen puolustus. Myrskyn kohda-
tessa ja keskellä etsimme yhdessä katko-paikkaa suurimpien siipien suojasta.

JARKKO WILLMAN

Porin Teljän kappalaisen Jarkko Willmanin puheenvuoro paneelikeskustelussa turvapaikanhakijoista 21.9. Teljän kirkossa.

Mozartia, Bachia, harvinaista Sibeliusta

Kirkkojen konserttisyksissä yllätyksiäkin. Teljän kirkossa pääsee kuulemaan harmonin ja pianon harvinaista yhteissoittoa.

Harmonista ja pianosta saadaan oivallinen salonkityhdytys. Tämän osoittavat Annikka Konttori-Gustafsson ja Jan Lehtola Teljän kirkkokonsertissa sunnuntai-
na 1. marraskuuta. Konsertin otsik-
kona on *Sibeliuksen ja harmonin kul-
ta-aika*.

Jean Sibelius sävelsi pianokappa-
leen Andante Es-duuri vuonna 1887
ja muokkasi sen oletettavasti vielä
samana vuonna duoksi harmononil-
le ja pianolle. Sibeliuksen ohella kon-
sertissa kuullaan Kaj-Erik Gustafssonin ja Sigfrid Karg-Elertin musiikkia.

— Harmonin historiassa taide-
musiikkisoittimena on ollut kulta-
aika 1900-luvun alkuvuosina, jolloin se
eli ohjelmistoltaan rikasta, vaikkakin
ajallisesti lyhyeksi jäänyttä uraa kon-
serttisoittimena. Tänä päivänä sen
soinnin yhdistäminen pianon kans-
sa on todella harvinaista. Harmoni
ja piano toimivat yhdessä oivallisen
salonkityhteenä, kertoo Konttori-
Gustafsson.

— Konsertin Pelléas ja Mélisande-
osuus on erittäin vaikuttava. Samoin
Sibeliuksen iki-ihana romptut pianolle,
vinkkaa kanttori Anne-Marie Grundstén.

Hän järjestää myös mielenterveys-
viikon hyväntekeväisyyskonserttia
22. marraskuuta. Tuolloin esiinty-
vät Trio Albrekt, Voces Arctopoli,
Reetta Haavisto ja Anne-Marie
Grundstén.

Annikka Konttori-Gustafsson

Vähän tunnettua ranskalaisista

Keski-Porin kirkkokonserteissa on
torstaina 29. lokakuuta Mozart-ma-
ratonin avauksena kahden Pori Sinfonietan
konserttimestarin ja viulistin
soittoa. **Johanna Franzon ja Ion Buinovski**
esittävät Mozartin ja Prokofievin
Sonaatin kahdelle viululle.

Syyskauden iltamusiikkien pää-
töskonsertin soittaa 22.11. marras-
kuuta **Sirkka-Liisa Jussila-Gripentrog**. Hän on
valinnut musiikkia myös
hiukan tuntemattomammilta säveltä-
jiltä. Konsertti päättyy Widorin toi-
seen urkusinfoniaan.

Jan Lehtola

Sirkka-Liisa Jussila-Gripentrog

Johanna Franzon ja Ion Buinovski.

— Konsertin alussa on kaksi vie-
hättävää kappaletta ranskalaisilta sä-
veltäjiltä Pierné ja Boëly. Samuel Bar-
ber puolestaan kuuluu 1900-luvun ar-
vostetuimpiin amerikkalaisäveltä-
jiin, kertoo Jussila-Gripentrog.

— Pierné oli aikanaan hyvinkin

arvostettu muusikko. Boëlyn *Andante con moto*
on letkeä huolto. So-
loäänikertana on trumpetti. Widorin
toinen urkusinfonia on luonteeltaan
kamarimusiikillinen. Vasta fina-
liosassa urkujen koko äänisenaali
otetaan käyttöön, hän jatkaa.

Musiikkia syksyn iloksi

Ahlaisten kirkko

- Iltamusiikkia su 1.11. klo 18, Satakunnan kanttoriurkuriyhdistys.

Keski-Porin kirkko

- 29.10. klo 19 Mozart-maratonin avauskonsertti - DIALOGI N:o 3. Viulistit Johanna Franzon ja Ion Buinovski. Ohjelma 10 euroa.
- 22.11. klo 18 Iltamusiikki, Sirkka-Liisa Jussila-Gripentrog, urut. Ohjelma 10 euroa.

Länsi-Porin kirkko

- 1.11. klo 18 Iltamusiikkia Bachin seurassa. Saara Kukko, mezzosopraano, Sakari Salminen, urut sekä Leelo Lipping, viulu. Vapaa pääsy

Teljän kirkko

- 1.11. klo 18 Sibelius ja harmonin kulta-aika. Jan Lehtola, harmoni ja Annikka Konttori-Gustafsson, piano. Ohjelma 10 euroa.
- 22.11. klo 15 Mielen hyvinvointia musiikista. Valtakunnallisen mielenterveysviikon hyväntekeväisyyskonsertti. Trio Albrekt, Voces Arctopoli, Reetta Haavisto, sopraano, Anne-Marie Grundstén, urut ja piano. Ohjelma 15 euroa sisältää kahvi- ja leivostarjoilun. Järjestää Porin seurakuntien sairaalasielunhoito.

SEURAKUNNISSA TAPAHTUU HUHTI-TOUKOKUUSSA 2015

Keski-Pori

KESKI-PORIN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 25.10. Kaatuneitten omaisten Porin osasto 70 v. juhlahjälmanpalvelus, Hannu Niskanen, Kari Erkkola, Laura Koukkari, Vox Humana, Guido Kriik, seppelienlasku, kirkkokahvi (diakoniatyö). — La 31.10. Pekka Aalto, Sofia Flinck, Juhani Romppanen, kirkkokahvi (ystävyyseurakuntatyö). — Su 1.11. Rauhanyhdistyksen kirkkopyhä, Kari Erkkola, Eeva-Liisa Virkkunen, Guido Kriik, kirkkokahvi (keskustan alueen piirineuvosto). — Su 8.11. Laura Koukkari, Tiija Kruus, Guido Kriik, kirkkokahvi (ystävyyseurakuntatyö). — Su 15.11. Reserviläisliiton 60 v. juhlahjälmanpalvelus, Kari Erkkola, Laura Koukkari, Ilona Koivisto, Eeva-Liisa Virkkunen, Juhani Romppanen, seppelienlasku, kirkkokahvi (lähetystyö).

Tutustumisen kotikirkkoon ke 28.10. 14 ja 19, katso s. 14. **Mozartin maratonin avauskonsertti** to 29.10. 19, Dialogi N:o 3, viuluduo Johanna Franzon ja Ion Buinovski. **Tuomasmessu** su 1.11. 18. **Aamuehtoollinen** ke 11.11. 8, Eeva-Liisa Virkkunen, Juhani Romppanen.

Kynttilät sytyttävät itsemurhan tehneiden muistolle su 15.11.18. **Sanan ja rukouksen ilta** joka ti 18.30, 27.10. Pertti Kymäläinen, musiikki Mirja Lundman ja Tapio Koskela. — 3.11. Jorma Hännikälä, musiikki Sinikka Hännikälä. — 10.11. Arja Piittala, musiikki Missioryhmä. — 17.11. Porin Kristillisen koulun ilta, Heikki Nummijärvi.

Mahdollisuus yhteiseen rukoukseen joka ti 12. **Iltamusiikki -konserttisarja** su 18, 22.11. Sirkka-Liisa Jussila-Gripentrog, urut. Ohjelma 10 e.

KESKI-PORIN KIRKKOTAPA **Miesten raamattupiiri** joka toinen ma 18, parilliset viikot, 26.10, 9.11., Matti Bergius, p. 646 0892.

RUOSNIEMEN KIRKKO **Messu** sunnuntaisin klo 12: Su 25.10. Pekka Aalto, Guido Kriik. — Su 1.11. Kari Erkkola, Guido Kriik. — Su 8.11. Laura Koukkari, Guido Kriik. — Su 15.11. Eeva-Liisa Virkkunen, Päivi Holkko.

Hengellisten laulujen ilta su 25.10. 18, Lunkkärinkoulun pojat laulaa ja laulattaa. **Viikkotoimintaa: Seurakuntakuoron harjoitukset** joka ma 17.30. — **Tyttökerho** ma 16-17.15, Anne Saarela, p. 0400 309 836. — **Hopeakerho** joka toinen ti 12-14 seurakuntatalo, parilliset viikot, 27.10., 10.11. Elna Virtala, p. 0400 309 821. — **Raamattupiiri** joka toinen ti 18, parittomat viikot, 3.11., 17.11. Pirkko Heikkilä, p. 040 504 9403, Ilona Koivisto, p. 0447 309 623. — **Perhekerho** joka ke 10-11.30, Paula Brander, p. 0447 309 644, Kristiina Jokinen, p. 0447 309 644, Terhi Kujanen, p. 0447 309 646. — **Tarinatapa** to 13-15, kerran kuus-

sa Anna ja Arvo vapaaehtois-
ten seurassa: 19.11., joulujuh-
la pe 18.12. 13. — **Anna ja Arvo vapaaehtoisien kokoon-**
tuminen kerran kuussa to 13-
15.26.11., joulujuhla pe 18.12.
13, Elna Virtala, p. 0400 309
821. — **Pienoismallikerho** to
15-16.30, Mikko Jokinen, p.
0400 309 823. — **Virikepiiri**
kaikenikäisille kerran kuussa ke
18.11. 17. — **Martat** joka toi-
nen ti 18, parilliset viikot, Anne
Vänttilä, p. 0400 309 825.

Ruosiemen kirkon tilat
vuokrattavissa seurakunnal-
lisiin perhejuhliin. Tied. seu-
rakuntatoimisto, p. 0447 309
636.

SEURAKUNTAKESKUS
Diakoniamarkkinat pe 23.10.
10-13, ks. s. 14.
Rukousmissio to 29.10. ja
5.11.
Retkipiiri pe 30.10. 18.
Lähetysten myyjäiset to 5.11.
11-13.
Opetustilaisuuksien "Kristin-
uskon keskeiset asiat" joka
to 18. Ks. sivu 14.
Kauneimmat hengelliset lau-
luset -yhteislaulutilaisuus ma
16.11. 18, Ruosiemen seura-
kuntakuoro, Päivi Holkko, kah-
vi 17.30.

Viikkotoimintaa: Rukouspiiri
4. krs. to 12.11. 11.45. — **40+**
raamattupiiri joka toinen su,
parilliset viikot, 1.11., 15.11. Esa

Bärlund, p. 050 365 4111. —
Lähetyspiiri joka ma 18.30. —
Veisuuhetki joka toinen ti 13,
parittomat viikot, 4. krs. 3.11.
17.11. — **Sukkapäiri** joka toi-
nen ti 13, parilliset viikot, 4.
krs. 27.10., 10.11. Marja-Leena
Silvan, p. 0400 309 767. — **Mer-**
imieskirkkopäiri joka ti 15. —
Mediamission Rukousta-
pa joka ke 18.30-19.30, kappe-
li. Ks. sivu 14. — **Raamattupiiri**
joka to 10.

HYVELÄ
Raamattupiiri joka toinen
ma 18, parittomat viikot, 2.11.,
16.11. Tammisilla, Lotskerintie
42 B, p. 040 505 0598.

TOEJOEN KOULU
Kansakoulukatu 1.
Raamattupiiri joka toinen ke
18.30, parittomat viikot, 4.11.,
18.11. Riitta ja Paavo Simula, p.
639 4261.

LYTTYLÄN RUKOUSSHUONE
Messu su 25.10. 12.30, Laura
Koukkari.
Perhemuskari ke 4.11. 18, Päi-
vi Holkko ja Maarit Laakkonen.
Rauhanyhdistyksen seurat
to 12.11. 18.30, Väinö Hintikka,
Erkki Nukari.

TOUKARI
Kuntokerho joka toinen ti 10,
parittomat viikot. Lea Ranta-
maa, p. 0400 309 834.

Musiikkia ja hiljaisuutta pyhäinpäivän tilaisuuksissa 31.10.

Pyhäinpäivän hartaus

Klo 15
Käppärän iso kappeli,
Jussi Kärmeranta, Sakari Salminen.

Omaisten kirkkoillat

Klo 17
Länsi-Porin kirkko
Jussi Kärmeranta, Reija Nordström, Mi-
ka Kyytinen, Tanja
Häkkinen, Heikki Hesso,
Sakari Salminen.

Klo 18
Keski-Porin kirkko
Laura Koukkari, Eeva-Liisa Virkkunen,
Ilona Koivisto, Vox Humana, Guido
Kriik. Tilaisuudessa luetaan vuoden aika-
na kuolleiden Keski-Porin seurakunnan
jäsenten nimet ja sytytetään kynttilät hei-
dän muistolle.

Klo 18
Ahlaisten kirkko
Heimo Hietanen, Hanneli Grönlund,
omaiset voivat sytyttää muistokynttilän.

Porin Teljän kirkko
Ilkka Riihimäki, Juha Väisänen, Anne-
Marie Grundstén, huilu Pentti Enqvist.

Reposaan kirkko
Albert Halonen, Pekka Tyni, omaiset voi-
vat sytyttää muistokynttilän.

Hiljainen ilta

Klo 20
Porin metsähautausmaa, Metsäkappeli
Pirjo Tiira, Hanneli Grönlund.

Vuoden aikana kuolleiden seurakuntalaisten
nimet luetaan jumalanpalveluksissa Lassi-
lassa, Laviassa, Noormarkussa ja Pihlavassa.

Risto Salminen

Risto Salminen

MIKONKATU 8

Muksupiiri joka ke 10-11.30.
Perhekahvilan tyyppinen per-
hekerho. Maksuton, välipa-
la tarjolla. 28.10. Pyhäinpäi-
vän äärellä. Eija Lindholm, p.
0400 309 641, Mikko Salonen,
p. 0447 309 648.

Kahvi ja teetupa la 31.10. 19.
Nuorten messut kerran kuus-
sa to 17.

KAUPPAKESKUS PUUVILLA

Valtakunnallinen Nenäpäivä
pe 6.11. Tapahtumia ja lipas-
keräys 16-17, tuotoilla aute-
taan kehitysvammaisten lapsia mm.
Hautila, Bangladeshissa ja Ke-
niassa.

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Keski-Porin seurakunnan
diakoniatyöntekijät ovat siir-
tyneet puhelinajanvaraukseen.
Vastaanottopaikat: Seura-
kuntakeskus (Eteläpuisto 10
A, 4. krs): Marja-Leena Silvan, p.
0400 309 767, alueet: keskus-
ta, 5. osa. — Mikko Salonen,
p. 044 7309 648, alueet: Karja-
ranta, Aittaluoto, Lunkkarinsa-
nta. — Lea Rantamaa, p. 0400
309 834, alueet: Toejoki, Lytty-
lä, Toukari.

Pormestarinluodon seura-
kuntakoti (Alahangantie 1):
Teija Eloranta, p. 0400 309 828,
alue: Pormestarinluoto.

Ruosiemen kirkko (Ruosi-
mentie 162): Elna Virtala, p.
0400 309 821, alueet: Ruosi-
mi, Hyvelä, Isojoenranta.

RAAMATTUPIIREJÄ

Tähtikatu 12 kerho
huone joka toinen to 13, parit-
tomat viikot, Pirkko Sarlund, p.
641 3724.

Maanmittarinkatu 9 kerho-
huone joka toinen to 13, parit-
tomat viikot, Ritva Mönkkönen,
p. 0400 485 878.

Serafinan kerho huone An-
tinkatu 22, ke 18.11. 13. Mar-
keta Lehto, p. 050 374 2014.

PORIN TULITIKUT

Partiolippukuntaan mahtuu
vielä mukaan 7-9 -vuotiaita
tyttöjä ja poikia. Kokoon-tu-
mi-
set ke 18-19 Seurakuntakes-
kuksen alakerrassa Eteläpuisto
10. Ryhmä ohjaa Tarja Rosen-
qvist p. 0400 967 206.

VARHAISKASVATUS

Päiväkerhot: Alle kouluikäi-
sille lapsille, voi ilm. tänä syk-
synä 3 v. täyttävät lapset. Ko-
koontuu 2x3 h/vk 9-12 aa-
mu- ja 13-16 iltapäiväryhmiä,
Ruosiemen kirkolla, Pormes-
tarinluodon seurakuntakodilla,
Seurakuntakeskuksessa.
Lukausmaksu 38 e, sisära-
lennus, vakuutus. Ilm. poriel.
fi-ilmoittautu-banneri. Tied.
lapsityönohjaaja Päivi Isonokari,
p. 0400 309 819, paivi.iso-
nokari@evli.fi.

Perhekerhot: Vertaistukea ja
voimia arjessa jaksamiseen. Jo-
ka ke 10-11.30: **Pormestarin-**
luodon seurakuntakoti, Ala-
hangantie 1. — **Ruosiemen**
kirkko, Ruosiementie 162. —
Muksupiiri, Mikonkatu 8.

Sairaalaharjo lastenohjaaja
Sirpa Koski, p. 045 121 1167.
Seurakunnan keskuksellaan
Lasten- ja naistentaloilla arki-
päivisin.

Päivähoito yhteistyö lastenoh-
jaaja Eija Lindholm, p. 0447
309 641. Kiertää eri lapsiryh-
miä, mukana lapsityön pasto-
ri tai lapsityönohjaaja.

VARHAISNUORISYÖTÖ

Toimintaa tytöille Tyttöker-
hot 1-6 lk tytöille. Anne Sa-
rela, p. 0400 309 836. Ilm. po-

→ JATKUU SIVULLA 12

Terävästi ajan hermolla.

Arvokeskustelussa mukana jo vuodesta 1905.

3 kk tarjous
19€
(normaalihinta 33€)

KOTIMAA

TILAUSKORTTI

☒ Kyllä kiitos! Tilaan ☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Tilaan Kotimaa-lehden määräaikaisena tilauksena 3 kuukautta **19 €** (normaalihinta 33€)
Tilaus alkaa seuraavasta mahdollisesta numerosta.

TILAAN/MAKSAN	SAAJA (jos eri kuin maksaja)
Nimi	Nimi
Osoite	Osoite
Postinumero ja -toimipaikka	Postinumero ja -toimipaikka
Puhelin	
Sähköposti	

☐ Minulle saa lähettää tietoa ja tarjouksia sähköpostilla ja tekstiviestillä.

Tilaus päättyy automaattisesti tilausjakson loputtua. Tarjous on voimassa 31.12.2015 asti ja koskee vain uusia tilaajia Suomessa.
Alle 18-vuotiailla tulee olla huoltajan lupa lehden tilaamiseen. Yhteystietoja voidaan käyttää ja luovuttaa suoramarkkinoinnin henkilötietolain mukaisesti.
1.1.2013 alkaen vähintään kuukauden ajaksi tilattavien sanoma- ja aikakauslehtien verokanta on 10% ja Digilehden 24%.

Kotimaa maksaa postimaksun

Kotimaa Oy
Vastauslähetyt
Tunnus 5001582
00003 Vastauslähetyt

KOTIMAA

Tilaa soittamalla

020 754 2333
• Lankapuhelimesta:
8,35 snt/puh. + 7,02 snt/min.
• Matkapuhelimesta:
8,35 snt/puh. + 17,17 snt/min.

Tilaa sähköpostilla

asiakaspalvelu@kotimaa.fi

Tilaa internetistä

www.kotimaa.fi/tarjous

JATKOA SIVULTA 13

aille, Teljän kirkko, Eija Kymäläinen, p. 0400 309 795.

Pojille: Poikien sählykerho ti 17-18, Väinölä koulu. — Pienoismaailkerho to 16-17.30, Väinölä kirkko. — Nikkarikerho to 18-19.30, Väinölä kirkko. — Isä-poika sähly pe 18-19, Väinölä koulu. — Vesa Saarela, p. 0400 309 794.

Varhaisnuorten kädentaitopajat 14-15.30, 1.-4. luokkalaissille. **Ma Kalaholmassa** (Uittomiehentie 8b), **ti Sampo** (Puhurintie 10) ja **to Esivallankatu 6:ssa**. Avaamme ovet 12 joulolin voi pelailla, leikkiä, piirtää. 13 välipala. Tehdään erilaisia kädentaidon töitä, esim. maalaus, nauhaus, ompelu. Maksuton. Vastuuhenkilö: lastenohjaaja Jenni Noppa, p. 0447 309 670.

Keskusteluapua: onko lähelläsi koulukiusaamisesta kärsivä lapsi tai nuori? Maksuton kuuntelijaa ja rinnallakulkijaa nuorisotyönohjaaja Maija Salmijärvi, p. 0400 309 796.

PARTIO

Väinän vartijat ry monipuolista partiotoimintaa 7-11 -vuotiaille pojille. Tied. lippukunnanjohtaja Timo Vastamaa, p. 050 544 8337.

Teljän Tulikieket ry tytöille monipuolista partiotoimintaa. Kalkenikaiset 7-vuotiaista alkuu. Tied. lippukunnanjohtaja Ilona Koivisto, p. 044 701 9491.

LAPSI- JA PERHETYÖ

Perhekerhot: Ke 10.30-12: Kalaholman kerhohuone (Uittomiehentie 8 b), Sari Pirhonen, p. 0447 309 680, Jenni Noppa, p. 0447 309 670. — Väinölä kirkko, Eeva Siira, p. 0447 309 667. — Teljän kirkko, Imeli Koski-Tuuri, p. 0447 309 668, Susan Yrjölä, p. 0447 309 673.

— **To 9-11 Perhekerho Esivallankatu 6**, vapaata leikkiä, yhteistä leikkiä, satu- ja tarhastuhetkiä, englannin kielipöytä ja musiikkia. Ei ilmoittautumista. Susan Yrjölä Yrjölä p. 0447 309 673. — **To 17-19 Teljän kirkko** ilta-perhekerho. Kuuln viim. to kerho kiinni; perhetie kutsutaan kokoonkootaan SYKE-messuun su 18. Perheidiakoni Satu Katila, p. 0400 309 866, satu.m.katila@evl.fi, lastenohjaaja Jenni Noppa, p. — SYKE-päivisin, joka kuun toinen ke 11.11, perhekerho on yhteisesti Teljän kirkolla. Ks. Teljän kirkko.

Päiväkerhot: 3-6 -vuotiaille, kerhomaksu 38 e/lukukausi, sis. vakuutus. Mukaan kerhotossut ja pienet eväät. Vapaita paikat tied. ohjaajilta. — **Teljän kirkko**, ma ja to 9-12, ti ja pe 9-12 ja 13-16, Imeli Koski-Tuuri, p. 0447 309 668. — **Väinölä kirkko**, ma ja to 9-12, ti ja pe 9-12 ja 13-16, Eeva Siira, p. 0447 309 667. — **Kalaholman kerhohuone**, ma ja to 9-12 ja ti ja pe 9-12, Sari Pirhonen, 0447 309 680. — **Sampolan kerhohuone**, ti ja pe 9-12, Jenni Noppa, p. 0447 309 670.

Ilta-kerho 4 v. täyttäneet tai nykyinen päiväkerholainen voi jäädä yksin ilta-kerhoon, myös vanhemmat voi tulla lapsen kanssa. Kalaholman kerhohuone ti 17-19, Sari Pirhonen, p. 0447 309 680, sari.pirhonen@evl.fi.

Tiedustelut päivä- ja perhekerhoista suoraan lastenohjaajille, etunimi.sukunimi@evl.fi sekä Noora Tappalainen, Lapsi- ja perhetien pastori, p. 0400 309 789. — Facebook: Porin Teljän Lapsi- ja perhetie.

Pyhän tanssin iltapäivät to 5.11. 14-16, Sari Pirhonen, p. 0447 309 680.

Lasten musiikkikerho ti 10-10.45, Esivallankatu 6. Alle kouluikäisille lapsille yhdessä vanhempien kanssa tai 4 v. täyttäneille yksin. Maksuton. Erika Heikola, p. 041 4451 050.

Pyhäkoulu tytöille ja pojille 4 v. alkaen aina rippikouluikään saakka. Nuoremmat oman aikuisen kanssa. — **Teljän kirkko** su 10-11. — **Väinölä kirkko** su 12-13. — **Kuvisyphä koulu** Teljän kirkolla, joka toinen to 17-18.30. — **Esikoisestadiolaisten pyhäkoulu** Koivistonpuistikko 53, to 18, parilliset viikot, p. 050 569 8420. — Tied. pyhäkoulusihteeri Eija Kymäläinen, p. 0400 309 795, eija.kymalainen@evl.fi.

Yhteinen toiminta

Kehitysvammaistyö Seurakuntakeskus, 2. krs. Kehitysvammaisten päiväkerho ke 11.11. 13-14.30. — Kehitysvammaisten ilta-kerho ti 3.11. ja 17.11. 17.30-19. — Eteläpuisto 10 B, 2. krs. Kehitysvammaisten

maisten vanhemmat, Tukikeskus ma 26.10. ja 9.11. 13-14.30. **Kuurot** Kuurojen Yhdistys, Länsipuisto 26: Jumalanpalvelus su 15.11. 12. — Tukikeskus, Eteläpuisto 10 B, 2. krs. Lähetyspiiri ti 3.11. 14. **Mielenterveys** Eteläpuisto 10 B, 2. krs. Mielenterveyskerho, Tukikeskus ma 2.11. ja 16.11. 13-14.30. **Näkövammaistyö** Seurakuntakeskus, 2. krs. Näkövammaisten kerho to 29.10. ja 19.11. 13. **Hyvän Mielen Talo** diakoniatyöntekijä paikalla to 29.10. ja 12.11. 14. Maahanmuuttajat **Ystävyyttä yli rajojen** pe 30.10. 18, Eteläpuisto 10 B, katutaso. — **Friday Night Fellowship** 30.10. at 6 pm, Eteläpuisto 10 B, street level. **Women's Bible Study** on Thursday evenings every second week starting on 29th October at 6pm till 7:30pm at Noormarkku's pappila (address Vanha Vaasantie 8). All women welcome to study Bible in English are warmly welcome!

ME MIEHET **Lapsesta aikuiseksi** su 25.10. 14, Seurakuntakeskus. Lukkarinkoulun pojat, Guido Kriik, juonto Sakari Leppänen, luento lastenpsykiatrian dosentti Jari Sinkkonen, Kings Kids -ryhmä esiintyy. Vällajalla kahvitarjoilu, vapeht. kahviraha. Järj. Me Miehät, Porin seurakunta ja MLL:n Porin paikallisyhdistys ry.

NUORET AIKUISET **Cafe huone-ilta** joka toinen la 19-23, Mikonkatu 8. — 24.10. Project 316. — 7.11. Jaakko Heinimäki. — 21.11. JT Duo.

RADIO-OHJELMAT Radio-ohjelmat joka viikko: **Radio Dei** Päivän porilais-

nen ma klo 15.15 ja **Radio Porin** Seurakuntaväen to 14.30.

TORSTAI-AKATEMIA **Turvallista talviliikuntaa** to 5.11. 14, Porin seurakuntakeskus, Itäpuisto 14. liikuntasihteer Hannele Wallin, Porin kaupungin vapaa-aikavirasto. Ikäihmisten oma luentosarja, kaikille avoin, maksuton. Tied. Mari Korhonen, Porin kesäyliopisto, p. 044 701 5961, Mikko Salonen, Keski-Porin srk, p. 044 730 9648, Ulla-Maija Virén, Porin srky, yhteinen diakonia, p. 0400 309 784.

TUOMASMESSU Messu su 1.11. 18, mm. Sofia Flinck, Keski-Porin kirkko.

Kristilliset yhdistykset **ESIKOISLESTADIOLAIS** **Rukoushuone, Koivistonpuistikko 53:** Seurat su 15, 25.10., la 31.10., 1.11., 8.11., 15.11. — Käsitöitä to 18, 5.11., 19.11. — Pyhäkoulu ja raamattuilta to 18, 29.10, 12.11. — Varhaisnuorten illat pyritään pitämään kodeissa, niistä ja muista ilmoitetaan erikseen.

EVANKELIUMIYHDISTYS **Väinölä kirkko:** Messu sunnuntaisin 16, pyhäkoulut eri-

ikäisille, kirkkokahvit: 25.10. Jarkko Willman. — 1.11. Jarmo Mäki-Mikola, Juhana Tarvainen. — 8.11. Juhana Tarvainen. — 15.11. Olli Koskenniemi.

Alfa-kurssi ke 4.11.-16.12. ja la 21.11. 10-16. Ks. s. 12. **Sleyn rukoushuone**, Varvinkatu 3: Nuorten raamis joka ti 19. — Matongo-piiri ma 23.10. ja 20.11. 13. — Lasarus-ilta to 29.10. 18. **Maanantaisähly** joka ma 21-22, Porin Herralahden koulun liikuntasali.

ISRAELIN YSTÄVÄT **Tilaisuus** ti 3.11. 18, Michael Bruk: "Miten valmistautua lisääntyvään antisemitismiin?". Kahvit 17.30, Porin seurakuntakeskus.

ISRAELI-TYÖ RY **Tilaisuus** su 5.11. 16, Esa ja Pirkko Keuru, Seurakuntakeskus, 1. krs.

KANSANLÄHETYS **Lähetyskoti** Seurakuntakeskus, 5.krs, toimisto auki ma to 10-15 tai sop. mukaan. — Startti-raamattupiiri ti 18. — Epin piiri joka toinen ma 16.30, parilliset viikot. — Rukousilta to 17.30. **Mikonkatu 8** Su 25.10. 14, Mahdollisuus Muutokseen -raamattuuopetukset, "Älä pelkää-Jeesus elämän myrskyissä" ja "Jeesuksen jalanjäljissä" armon suojassa", rovasti Jorma Kalajoki. — Su 17 Kohtaa-mispaikkamessu: 25.10. "Uskon kalliopohja", Jorma Kalajoki, Jussi Kärmälä, Houseband. — 8.11. "Uskon todellisuus", Tauno Pihlaja, Mikko Lempiäinen, Pasuuna Sastamasta. Ehtoollinen, pyhäkoulu kouluikäisille ja alle kouluikäisille, ilta- ja aamukahvit.

Mediamission Rukouksentalo, srk-keskuksen kappeli, joka toinen ke 18.30-19.30. Mahdollisuus muutokseen -mission lahjoitustili on edelleen auki: Osuuspankki 513205-29028, Nordea 061330-210423. Saaja IRR-TV ry, PL 150, 04201 Kerava. Viitenro 3447.

NTKY **Esivallankatu 6:** Kulaisen iän kerho joka toinen ma 13, parilliset viikot. — Raamattu- ja keskustelupiiri ma 15, parilliset viikot. — Sunnuntai yleisötilaisuus su 15: 25.10, puhe pastori Jarkko Willman, lauantai Runopiiri, 18.11. Yhdistyksen syyskokous.

PORIN SEUDUN KRISTILLISET ELÄKELÄISET RY **Tilaisuus** ti 27.10. 13, kahvi 12.30, ehtoollisen vietto, Seurakuntakeskus, 2. krs, sali.

RAUHANYHDISTYS **Louhentie 4:** Kotiseurat la 24.10. 19. — Seurat su 25.10. 16. — Julkaisuilta ke 28.10. 18.30. — La 31.10. 14 ja 17 seurat, ilta- ja la 1.11. 19 messu Keski-Porin kirkossa, jonka jälkeen ruokailu Rauhanyhdistyksellä, 13 ja 16 seurat, puhe Jorma Henttilä, Tuomo A. Komulainen ja Valde Palola. — Ompeluseurat kodeissa ke 4.11. 18.30. — Rippikoulun kodin ilta pe 6.11. 18.30. — Keskusteluilta la 7.11. 19. — Seurat, isänpäivä su 8.11. 16. — Tiis-taikerho 10.11. 13. — Ompeluseurat ke 11.11. ja 18.11. 18.30. — Seurakunnan seurat Lyttilän rukoushuoneella to 12.11. 18.30. — Miesten ilta la 14.11. 19. — Seurat, vierailtavat puhuja su 15.11. 16. — Torstaikerho 19.11. 18.30.

SIIONINVIRSISEURAT **Seurat** joka toinen to 19, parilliset viikot, 29.10. ja 12.11. Itäpuisto 14. Järj. Herättäjä-Yhdistys, Porin paikallisosasto.

Miten Alfa-kurssi toimii? — Alfa-illat ovat parin tunnin mittaisia, ja niihin sisältyy yhteinen ruoka- tai kahvitietä, lyhyt luento ja keskustelua pienryhmissä. Meillä Länsi-Porissa papit vierailivat illassa ja pitävät alustuksen, joka menee Alfa-

Oppilaitosdiakoni kampusväen tukena

Syyskuun alussa työnsä aloittanut oppilaitosdiakoni Ilona Kontinen viihtyy työssään mainiosti.

Ilona Kontisen työhuone löytyy Eteläpuisto 10 toimistotiloista Porin seurakuntakeskuksesta.

Olen todella iloinen siitä, että minulla on oma työhuone, jossa saan keskustella luottamuksellisesti ja rauhassa opiskelijoiden elämää vaavaavista asioista, Kontinen hymyilee.

Syyskuun alussa alkanut määräaikainen oppilaitosdiakonin työ alkoi juuri sopivasti lukuvuoden alussa.

Minut on otettu todella hyvin vastaan niin opiskelijoiden, opettajien, kuraattoreiden kuin terveydenhoitajien keskuudessa, Ilona Kontinen kiittelee.

Oppilaitosdiakonin työpäivät koostuvat oppilaitospäivystyksistä, asiakastapaamisista työhuoneella ja esimerkiksi osallistumisesta oppilaitosten hyvinvointityöryhmiin.

Koko oppilaitosväkeä varten

Nimensä mukaisesti oppilaitosdiakoni toimii kuuntelevana korvana koko kampuksen väelle, niin opiskelijoille kuin henkilökunnankin jäsenille.

Oppilaitoksissa vieraillessani puen yleensä diakonin vihreän virkapaikan päälle oppilaitoksen hupparin tai t-paidan. Näin kerron olevani osa kampuksen porukkaa, vaikka olenkin paikalla ulkopuolisena, kirkon työntekijänä. Työssäni kirkko näkyy sielä, missä ihmiset ovat, Kontinen kuvailee.

Oppilaitosdiakoni tukee niin henkissä kuin hengellisissä asioissa.

Henkisiä asioita ovat kaikki, mitkä kuormittavat ihmisiä, kun taas hengellinen tuki on kirkon specialiteetti, Kontinen selvittää.

Ilona Kontinen tekee töitä niin Satakunnan ammattikorkeakoulun, Diakonian ammattikorkeakoulun, Winnovan kuin Porin Seurakuntakeskuksen väen kanssa. Yhteensä oppilaitoksissa on noin 10 000 ihmistä, mikä vastaa keskiarvoisen seurakunnan jäsenmäärää. Oppilaitosdiakonin työ on mielenkiintoista, koska kampuksen väen ikähaatit ulottuu 16-vuotiaista aina eläkeläisiin asti.

Ihmisten laajan ikähaatit arin vuoksi heidän elämäntilanteensa ja

ongelmansa vaihtelevat todella paljon. Eniten ihmisiä tuntuu kuitenkin painavan pari- ja perhesuhteet, Kontinen pohtii.

Uutta pontta työn kiertäessä

Ilona Kontinen on työskennellyt 10 vuotta Länsi-Porin seurakunnassa diakoniatyöntekijänä, mutta siirtyi määräaikaiseksi oppilaitosdiakoniksi, kun Leila Mansukoski-Häkkinen jäi virasta eläkkeelle. Uusi työ seurakuntayhtymän oppilaitosdiakonina tuo monenlaista tervetullutta haastetta.

Uusi työpaikka seurakuntayhtymän Seurakuntapalveluissa ja kirkon yhteiskunnallisessa työssä tuo vaihtelevuutta, ja asioita oppii katso-

maan uudesta näkökulmasta. Ajatuk-

sia ja työtapoja on hyvä tuulettaa välillä, Kontinen hymyilee.

VAULA WRANG

Oppilaitosdiakoni Ilona Kontinen työskentelee Porissa Samkissa, Diakissa, Winnovassa ja Porin Yliopistokeskuksessa.

hyvä kysymys

Mitä Alfa-kurssilla tapahtuu?

Loka-marraskuussa Porin seurakunnassa alkaa kaksi Alfa-kurssia, Länsi-Porissa ja Porin Teljässä. Alfa-kurssit on kehitetty Englannissa kolmenkymmentä vuotta sitten, ja ne ovat suosittuja eri kirkkokunnissa monissa maissa. Millaisesta kurssista on kysymys? Vastaajana seurakuntapastori Tanja Häkkinen Länsi-Porista.

Miten Alfa-kurssi toimii?

Alfa-illat ovat parin tunnin mittaisia, ja niihin sisältyy yhteinen ruoka- tai kahvitietä, lyhyt luento ja keskustelua pienryhmissä. Meillä Länsi-Porissa papit vierailivat illassa ja pitävät alustuksen, joka menee Alfa-

kirjan mukaan. Maallikoita voi myös olla mukana pitämässä alustuksia. Tarjoiluun vuoksi Alfa-iltan on ilmoittautuminen.

Mitä siellä oppii?

Alfa-kurssin opetusaikeissa pohditaan esimerkiksi, kuka Jeesus on, miten Jumala johdattaa, miten ja miksi ruokailtiin, miten voin vastustaa pahaa.

Miksi Alfa-kurssi järjestetään

Kurssi järjestetään siksi, että ihmiset oppisivat tuntemaan Kolmiyhteistä Jumalaa. Taivaallinen Isä, joka on rakkaus, lähetä ainoan Poikansa maailmaan pelastamaan

VAULA WRANG

Maksuttomat oppilaitosdiakonin palvelut: Tukea, keskustelua, sielunhoitoa, palveluohjausta ja rohkaisua.

Yhteydenotot ja keskustelut luottamuksellisia.

Ota rohkeasti yhteyttä!

Oppilaitosdiakoni ma. Ilona Kontinen, p. 0400 309 771, ilona.kontinen@evl.fi, Facebookissa "Oppilaitosdiakoni Porin"

Professori Liisa Keltikangas-Järvinen luennoi parisuhteesta rovasti Marjatta Kaartisen läksiäisissä.

Käytöstä voi muuttaa temperamenttia ei

Porin seurakuntien johtava perheneuvoja, rovasti Marjatta Kaartinen on tehnyt työtään parisuhteiden ja perheiden hyväksi viidellä eri vuosikymmenellä vuodesta 1977 alkaen. Hän siirtyi eläkkeelle ensi vuoden puolella, mutta lomien vuoksi lähti juhlat pidettiin jo lokakuussa.

Työn jälki on syntynyt kohtauksista. Perheneuvojana hän on ollut myös ulospäin suuntautunut työn kehittäjä sekä yhteiskunnallinen ja kirkollinen vaikuttaja, totesi perheneuvoja Heikki Kruus kollegastaan läksiäisluennolla.

Luennoitsijaksi oli saatu muun muassa temperamentin tutkimuksista tunnettu professori Liisa Keltikangas-Järvinen. Yleensä minua pyydetään luennoimaan temperamentin merkityksestä työssä, mutta nyt saan puhua temperamentin merkityksestä parisuhteesta, Keltikangas-Järvinen iloitsi.

Mikä on tasa-arvoa? Synnynnäinen temperamentti määrää, miten uusiin asioihin reagoi. Jokaisella on oma temperamenttinsa, ja keskinäiset erot tulevat esiin jo lapsena.

Vastaa 23-24 -vuotiaana ihmisen persoonallisuus on riittävänsä pysyvä. Aikuisuutta vaaditaan liian aikaisin, Keltikangas-Järvinen tähdensi.

Tasa-arvoisen kasvatus ei tarkoita samanlaista kasvatus-ta. Temperamenttierteiden erot selittävät, miksi samassa kodissa kasvaneet ihmiset säilyvät yksilöinä. Temperamenttiin kuuluva sitkeys voi olla toisessa tilantees-

sa etu, toisessa häitä.

Ihastelemme lasta, joka opettelee sinnikkäästi jotakin uutta. Sama ominaisuus muuttuu järeäpäisyydeksi, kun lapsi innostuu ittämään, luennoitsija kuvasi.

Ei ensitreffejä alttarilla

Temperamentilla on vähemmän vaikutusta käyttäytymiseen, jos käytöksellä on tietyt odotukset, kuten työelämässä. Jos odotuksia on vähemmän, kuten parisuhteessa, temperamentti voi näkyä enemmän.

Temperamentti on käyttäytymisen pohjarakenne, siihen perustuu monia asioita. Toisilla on enemmän joustoa, toisilla rytmisyyttä. Parisuhdetta ei voi ohjeistaa temperamentin mukaan.

Temperamentti ei johda ihmisen käytöstä. Ovien paikkomien ei ole temperamenttia, vaan huonona käytöstä, sanoi professori Keltikangas-Järvinen.

Hänen mielestään ei voi tehdä ensitreffejä alttarilla, sillä elämä on monimutkaisempaa kuin temperamenttien ja persoonallisuuden yhteensopivuudet.

Väärät tulkinnat aiheuttavat arjen kahnauksia.

Se joustaa, jolle se on helpompaa, hän ohjeistaa ja perustelee neuvoissa sillä, että ihmiset joustavat eri asioissa. Omat temperamentin tunnistaminen auttaa olemaan oma itsensä.

Pitää ymmärtää, ettei toinen ole tarkoituksella hankala. Käytöstä voi muuttaa, mutta ei perustemperamenttia.

Milloin aloitetaan? — Länsi-Porissa Alfa-kurssi alkaa 28.10. ja jatkuu kevätkauden puolelle. Teljässä kurssikokoukset ovat ajalla 4.11.-16.12. ja lisäksi kokonaisen lauantain 21. marraskuuta.

Onko kurssi maksullinen vai ilmainen? — Alfa-kurssi on ilmainen. Lisäksi Länsi-Pori järjestää viikonlopun Pyhä Hen-

Alfa-kurssien kokouksemme päivät ja ilmoittautumishojeet sivulla 12.

"Kasvatusguru" Jari Sinkkonen isänpäivän kynnyksellä:

Mies säilyköön miehenä

Lastenpsykiatrian dosentti **Jari Sinkkonen** kannustaa miehiä säilyttämään maskuliinisuutensa perheessä.

Sinkkonen kannattaa lämpimästi kotitöiden, lastenhoidon ja kasvattamisen tasapuolista ja järkevää jakamista isän ja äidin kesken. Hän toivoo sydämestään, että isät omistaisivat enemmän aikaa lapsilleen. Isien ei kuitenkaan tarvitse muuttua pehmeiksi, tasa-arvoisiksi ja "munatto-miksi".

— Pehmoisyyden lanseeraaminen on saanut muotoja, joissa annetaan ymmärtää hyvän isän olevan mahdollisimman paljon äitinsä kaltainen, eräänlainen kakkosäiti.

Isän persoonallisuuden ja maskuliinisuuden ei tarvitse muuttua! Lapsesta on huojentavaa ja helpotavaa, kun on kaksi tyyliltään, olemukseltaan ja perusluonnoltaan erilaista vanhempaa. Lapsi tarvitsee äidin ja isän.

— Mies säilyköön miehenä ja toteuttakoon vanhemmuutta omalla tavallaan, joka toisinaan poikkeaa äidin tavasta. Joku isä on hoivaava, toinen rakentaa ja nikkaroi, kolmas laittaa ruokaa, neljäs viihtyy lasten liikuntaharrastuksissa. Isistä löytyy lukemattomia kykyjä ja ominaisuuksia, joista on lapsille ja perheelle suurta hyötyä, sanoo Jari Sinkkonen.

Lastenkasvatuksessa tulee olla johdonmukainen

Jokainen varmasti haluaisi olla hyvä isä tai hyvä äiti lapsilleen. Vanhemmuus ja lastenkasvatus ei kuitenkaan aina ole helppoa.

Jari Sinkkonen kertoo kuulleen lukemattomia kuvauksia vanhemmista, joiden jotka ovat aivan voimattomia jo pienten kolmevuotiaiden kiukuttelijoiden kanssa. Joku isä juoksee pitkin pusikkoja sopakulho kädessään maanittelemassa pikku-Siiriä syömään. Severin äiti etsii kolmelta yöllä radiokanavaa, josta tulisi musiikkia, koska Severi haluaa aina kolmelta yöllä kuunnella musiikkia.

— Mikäli on uskominen television Super Nanny ja Nanny 911 -ohjelmia, raivoavat lapset ovat ongelmia myös Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa. Heidän perheidensä pelastamiseksi on tarvinnut perustaa auttamispartioita, Sinkkonen toteaa.

— Ohjelmien suomenkieliset nimet, *Lapsityrannit* tai *Pikku julmurit*, eivät juurikaan voisi olla epäon-

Lapsen kiittämisen ja kannustamisen pitää olla realistista. Rakkaudellisessa ilmapiirissä asetetut rajat eivät tuhoa lapsen omaa tahtoa tai luovuutta, vaan lisäävät turvallisuuden tunnetta, Jari Sinkkonen sanoo.

nistuneempia. Aivan kuin pahaa aavistamattomien ihmisten kotiin olisi jostakin putkahtanut "tyranni" tai "jurmuri", jolle ei mahda mitään. Nimenomaan vanhempien epäjohdonmukaisuudesta se lasten tolkuton käytös versoo, painottaa Sinkkonen.

Pikku narsistien vanhempien on syytä katsoa peiliin.

Ylikehuminen pahasta

Monet vanhemmat uskovat, että lapsille kehittyvä hyvä itsetunto ja heistä kasvaa "hyviä" aikuisia, kun heitä paljon keuhataan ja kiitetään. Lapsen ylenpalttinen kehuminen ja ihanointi on kuitenkin vain haitaksi.

— Narsistinen problematiikka syntyy monen tekijän yhteisvaiku-

tuksesta, mutta keskeisin niistä on, että lasta idealisoidaan yli ja ohi sen, mitä hän todellisuudessa on, mutta jätetään yksin silloin, kun hän tarvitsisi aikuista tuekseen, Jari Sinkkonen sanoo.

Mitä sitten on idealisointi? Esi-merkiksi sitä, että lasten kaikkia tavallisia tekemisiä ja sanomisia ihas- tellaan ja niitä kerrotaan toistuvasti,

että kuulijakin ymmärtäisi kyseessä olevan erityisen poikkeusyksilön. Vanhemmat keskeyttävät aikuisten keskustelun voidakseen kuulla jokaisen sanan, joka kirpoaa lapsen suusta. He vaativat opettajalta mahdollisuuksien eivätkä voi koskaan myöntää, että heidän lapsessaan olisi mitään vikaa. Vika löytyy aina osamattomasta, rajoittuneista aikuisista, jotka eivät tajua lapsen ominaislaatuja ja valtavaa kapasiteettia!

— Tällainen lapsen ihailu käy päinsä silloin, kun hän on vielä vauvaikäinen. Silloin vanhemmat saavat julistaa hänen suloisuuttaan ja täydellisyyttään!

Lapsen kasvaessa kiitoksen ja kannustamisen tulisi olla realistista. Kasvatuksessa tulee muutenkin olla johdonmukainen.

— Rakkaudellisessa ilmapiirissä asetetut rajat eivät tuhoa lapsen omaa tahtoa tai luovuutta, vaan lisäävät turvallisuuden tunnetta, Jari Sinkkonen huomauttaa.

Oma historia hyvä tuntee

Lapsen identiteetin muodostumiselle on tärkeää tietää, mistä on tullut, keitä omat vanhemmat, tädit, sedät, serkut ja isovanhemmat ovat ja millaiset heidän vaiheensa ovat olleet.

— Monet lapset tietävät suvustaan hämmästyttävän vähän. He "kelluvat" ei-missään, eikä heillä ole historiaa. Isovanhempien kertomuksilla, valokuvilla ja suvun juhlilla on suuri merkitys. Lapsen tulisi tietää myös sukulaisiaan kohdanneista vanhemman miellyttävistä seikoista, Jari Sinkkonen toteaa.

MARJAANA PERTTULA

Lapsesta aikuiseksi –luennot su 25.10.

Lastenpsykiatrian dosentti Jari Sinkkonen pitää kaksi luentoa aiheesta "Lapsesta aikuiseksi" su 25.10 klo 14 Porin seurakuntakeskus, Itäpuisto 14. Tilaisuuden järjestävät Me Miehet, Porin seurakuntayhtymä ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Porin paikallisyhdistys ry.

Kirjallisuutta Jari Sinkkoselta: Mitä lapsi tarvitsee hyväään kasvuun, WSOY 2012 – Yhdessä isän kanssa, WSOY 1998.

millai muute?

Minna vie laulujen juurille

Aikoinaan oman 10-vuotishääpäivän merkeissä pidetty konsertti innosti muusikko **Minna Liettyä-Tynin** perehtymään negro spirituaaleihin enemmänkin. Hengellisen rytmimusiikin juurille vievät spirituaalit olivat 1800-luvulla Yhdysvaltojen mustan väestön rukouslauluja. Ne puhuttelevat edelleen.

— Löysimme kanttorimieheni **Pekka Tynin** kanssa negro spirituaalit omaksi hengellisen musiikin lajiksi 15 vuotta sitten viettäessämme 10-vuotishääpäiväämme. Spirituaalit olivat tuolloin vain osa juhlakonserttiämme, mutta yleisön ja kriitikoiden kannustuksesta kokosimme niistä oman ohjelmiston.

Mikä spirituaaleissa teki niistä oman juttusi?

— Sanoman ja laulun historian lisäksi niiden esittäminen tuntuu omalta myös sen takia, että niissä saamme Pekan kanssa kumpikin tuoda esiin omia vahvuksiamme ja heittäytyä mukaan luomistyöhön. Sovitamme esimerkiksi suurimmaksi osaksi kappaleet itse.

Olet perustanut myös gospel-kuoron. Mitä kuorolle kuuluu?

— Tänä vuonna perustimme Porin Gospelkuoron kuin jatkumona omalle kiinnostuksellemme hengellistä rytmimusiikkia

kohtaan. Kuorolle on todellakin ollut tilaus, sillä niin hyviä laulajia se on koonnut yhteen ja esiintymisemme ovat saaneet välitöntä ja spontaania kiitosta.

Ottaako Porin Gospelkuoro uusia laulajia?

— Kuoroon voi tulla mukaan milloin vain kokeilemaan, onko se oma juttu. Vie- raat kielet pelottaneet etenkin mieslaulajia, mutta vakuutan ettei niiden oppiminen ole mahdotonta ja laulamme toki välillä myös suomeksi. Tärkeintä gospelissa on mielestä-

ni ilon ja toivon jakaminen.

Onko konsertteja tiedossa?

— Kuoro konsertoi pyhäinpäivän aattona 30. lokakuuta Raumalla ja 4. joulukuuta pidämme oman joulukonserttimme Keski-Porin kirkossa.

Spirituaalejakin kauemmaksi musiikin historiassa olet mennyt, kun opetat gregoriaanisia hymnejä?

— Olen perustanut tänä syksynä yksityisen musiikkikoulun ja laulustudion. Omasa ryhmässään opiskellaan abbedissa **Hildegard Bingeniläisen** gregoriaanisia hymnejä. Ne ovat olleet aivan hurmaavia oppilaille.